

GENERALINĖS ADVOKATĖS CHRISTINE STIX-HACKL IŠVADA,
pateikta 2004 m. birželio 8 d.¹

I — Įžanginės pastabos

II — Teisinis pagrindas

A — Bendrijos teisė

2. Direktyvos 1 straipsnis nustato jos taikymo sritį. Jame nurodoma:

1. Šis prašymas priimti prejudicinį sprendimą pateiktas vienoje iš keturių susijusių bylų² dėl 1996 m. kovo 11 d. Europos Parlamento ir Tarybos direktyvos 96/9/EB dėl duomenų bazių teisinės apsaugos³ (toliau – direktyva) išaiškinimo. Šios, kaip ir kitų bylų, dalykas yra *sui generis* teisės suteikiama apsauga ir jos apimtis sporto lažybų srityje.

„1. Ši direktyva taikoma bet kokių formų duomenų bazių teisei apsaugai.

2. Šioje direktyvoje terminas „duomenų bazė“ reiškia pavienių darbų, duomenų ar kitokios metodiškai arba sistemingai sutvarkytos ir individualiai elektroniniu arba kitokiu būdu prieinamos medžiagos rinkinius.“
(Pataisytas vertimas)

1 – Originalo kalba: vokiečių.

2 – Dar nagrinėjamos bylos C-46/02, C-338/02 ir C-414/02, kuriose aš šiandien taip pat pateikiu išvadą (2004 m. lapkričio 9 d. Sprendimai, Rink. p. I-10365, I-10497 ir I-10549).

3 – OL L 77, p. 20.

3. III skyriaus 7-11 straipsniai reglamentuoja *sui generis* teisę. 7 straipsnis, reglamentuojantis apsaugos objektą, nustato:

duombazės kopiją Bendrijoje, prarandama teisė kontroliuoti kopijos perpardavimą Bendrijos teritorijoje;

„1. Valstybės narės numato duombazės, pasižyminčios pakankamai didelėmis jos duomenų gavimo, tikrinimo ir pateikimo kokybinėmis ir (arba) kiekybinėmis investicijomis, sudarytoji teisę neleisti perkelti ir (arba) panaudoti visą tokių duomenų bazę arba pakankamai didelę jos dalį, kokybiškai ir (arba) kiekybiškai ją įvertinus.

Viešas skolinimas nelaikomas nei perkėlimu, nei panaudojimu.

3. Pirmoje šio straipsnio dalyje minima teisė gali būti perduota, perleista arba suteikta pagal licenciją.

2. Šiame skyriuje:

(...)

a) „perkėlimas“ – tai nuolatinis arba laikinas visų bazės duomenų arba pakankamai didelės jos dalies transformavimas į kitą lygmenį bet kokiomis priemonėmis ir bet kokia forma;

5. Pasikartojantis bei sistemingas duomenų bazės nedidelių dalių perkėlimas ir (arba) panaudojimas, reikalaujantis veiksmų, kurie nebūdingi normaliam duomenų bazių naudojimui arba kurie nepagrįstai pažeidžia teisėtus jų sudarytojų interesus, nėra leidžiamas.“ (Pataisytas vertimas)

b) „panaudojimas“ – tai bazės duomenų arba pakankamai didelės jų dalies pateikimas visuomenei platinant kopijas, nuomojant, operatyviosios (*on-line*) sistemos pagrindu arba kitais informacijos perdavimo būdais. Pačiam teisės savininkui arba su jo leidimu kartą pardavus

4. 8 straipsnio, reglamentuojančio teisėtų naudotojų teises ir pareigas, 1 dalis nustato:

„1. Bet kuriuo būdu viešai platinamos duomenų bazės sudarytojas negali sutrukdyti

jos teisėtiems naudotojams perkelti ir (arba) viešai platinti nedideles kokybiškai ir kiekybiškai įvertintas dalis bet koku tikslu. Jeigu teisėtas naudotojas yra įgaliotas perkelti ir (arba) viešinti tik tam tikrą duomenų bazės dalį, ši straipsnio dalis galioja tik tai daliai.“

5. 9 straipsnis numato, kad valstybės narės gali nustatyti *sui generis* teisės išimtis.

6. 10 straipsnio, reglamentuojančio apsaugos terminą, 3 dalis nustato:

„Bet kokie pakankamai dideli duomenų bazės pakeitimai, įvertinti kokybiškai ir kiekybiškai, įskaitant pakeitimus, atsiradusius dažnai pildant, trinant ir taisant medžiagą, dėl kurių duomenų bazę būtų galima laikyti pakankamai didele nauja investicija, įvertinta kokybiškai ir kiekybiškai, suteikia teisę duomenų basei, atsiradusiai dėl tokios investicijos, nustatyti tik jai vienai skirtą apsaugos terminą.“

B — Nacionalinė teisė

7. Direktyva Jungtinėje Karalystėje buvo perkelta 1997 m. Taisyklėmis dėl autorių ir duomenų bazių sudarytojų teisių (angl. k. *Copyright and Rights in Databases Regulations*) (SI, Nr. 3032, 1997), kurios įsigaliojo 1998 m. sausio 1 dieną. Bylos šalys ir prašymą priimti prejudicinį sprendimą pateikęs teismas yra vieningos nuomonės, kad šios nacionalinės taisyklės turi būti aiškinaamos pagal direktyvą.

III — Bylos aplinkybės ir pagrindinė byla

8. Pagrindinės bylos ieškovai yra britų žirgų lenktynių sporto pramonės administracinė institucija *British Horseracing Board* (toliau – *BHB*), jos nariai *Jockey Club*, *Racehorse Association Limited*, *Racehorse Owners Association*, *Industry Committee (Horseracing) Limited* ir *Weatherbys*, atsakovas – *William Hill*. Šis procesas susijęs su *William Hill* ir keleto jo konkurentų lažybų dėl sporto įvykių baigties spėjimo internetu.

9. *BHB* yra bendrovė, įkurta 1993 m. birželio mėnesį, siekiant perduoti jai dalį buvusių *Jockey Club* funkcijų. *Jockey Club* taip pat ir po šio momento išlaikė britų žirgų lenktynių sporto reguliavimo funkcijas. Dabar jo funkciją sudaro lenktynių sporto nuostatų taisy-

mas. *BHB* perėmė likusias lenktynių sporto administracinės institucijos funkcijas, pirmiausia – duomenų žirgų lenktynėms parengimą.

10. *Weatherbys* tvarkė ir skelbė Bendrą žirgų kilmės knygą (*General Stud Book*), kuri yra oficialus grynakraujų žirgų Didžiojoje Britanijoje ir Šiaurės Airijoje registras. Be to, *Weatherbys* yra registruota duombazė, turinti leidyklos skyrių. 1985 metais *Weatherbys* pradėjo kurti lenktynių sporto elektroninių duombazę *Jockey Club*, apimančią, be kita ko, duomenis apie įregistruotus žirus, taip pat žirus su negalia, jų savininkus ir trenerius, žokėjus bei informaciją apie renginių kalendorių ir lenktynių vietas, datas, laiką, lenktynių sąlygas, dalyvavimo lenktynėse paraiškas ir dalyvius. *Jockey Club* duombazę, kaip ir anksčiau, naudoja kai kurioms savo funkcijoms atlikti.

11. 1999 metais lenktynių sporto duomenų bazė ir žirgų kilmės knyga buvo sujungtos į vieną duomenų bazę. Tai yra aptariama „*BHB* duomenų bazė“. Ją rengia ir tvarko *Weatherbys*. Pagrindinės bylos šalys yra vieningos nuomonės, kad *BHB* duomenų bazė saugoma *sui generis* teise, ir kad ši *sui generis* teisė priklauso vienam arba keliems pagrindinės bylos ieškovams.

12. *BHB* duomenų bazės tvarkymo ir atnaujinimo išlaidos sudaro apie 4 mln. GBP per metus, ir tam reikia maždaug aštuoniasdešimties darbuotojų bei pakankamos kompiuterių programinės ir techninės įrangos.

13. *BHB* duomenų bazėje yra daug duomenų, įskaitant tuos, kurie turi būti kasdien kaupiami ir tvarkomi. Ji sudaryta iš dviejų šimtų keturiolikos lentelių, kuriose yra per 20 mln. įrašų. Kiekvieną įrašą sudaro keletas duomenų rinkinių. Bazė apima duomenų rinkinį, parengtą per daug metų registruojant savininkų, trenerių ir kitų su žirgų lenktynių sportu susijusių asmenų turimą informaciją. Joje yra daugiau kaip milijonas kelių kartų žirgų vardų ir kitų duomenų. Šioje bazėje pateikiami duomenys apie registruotus savininkus, lenktynių spalvas, registruotus trenerius bei žokėjus. Be to, joje pateikiama informacija iki lenktynių, t. y. informacija apie Didžiojoje Britanijoje vykstančias žirgų lenktynes, kuri pateikiama prieš lenktynes. Ši informacija, be kita ko, apima lenktynių vietą ir datą, distanciją, galimybės dalyvauti lenktynėse kriterijus, dalyvavimo paraiškos pateikimo terminą, dalyvio mokesį ir pinigų sumą, kurią hipodromas pridės prie piniginio prizo.

14. *Weatherbys*, prieš pateikdama informaciją iki lenktynių, atlieka tris pagrindines funkcijas. Pirmą, ji įregistruoja informaciją, susijusią su savininkais, treneriais, žokėjais, žirgais ir t. t. Taip *Weatherbys* įregistruoja, pvz., per metus maždaug 10 000 naujų žirgų vardų. Kiekvienoms lenktynėms papildomai įregistruojami dalyvaujančių žirgų rezultatai. *Weatherbys* dirba maždaug penkiolika asmenų, kurių pagrindinė funkcija yra duomenų apie žirgus ir žmones kūrimas bei tvarkymas.

15. Paskui reikia užtikrinti, kad lenktynėse dalyvaujantys žirgai iš tikrųjų būtų tie patys, kurių vardai yra prieš lenktynes pateiktuose sąrašuose.

16. Antroji pagrindinė funkcija prieš pateikiant informaciją iki lenktynių, yra svorio paskirstymas ir lengvatų nustatymas (handikapo nustatymas). Visoms dalyvavimo lenktynėse su lengvatomis ir be lengvatų paraiškoms, iš viso 180 000 per metus, turi būti paskirstomas svoris.

17. Trečioji pagrindinė *Weatherbys* funkcija prieš pateikiant informaciją iki lenktynių, apima dalyvių sąrašų sudarymą. Tai daro *Weatherbys* skambučių centras, kuriame nuolat dirba iki 32 asmenų, priimančių

telefonų skambučius (ir faksus) dėl žirgų paraiškų dalyvauti lenktynėse. *Weatherbys* kiekvieno žirgo dalyvavimo teisėtumą tikrina dviem pakopomis.

18. Dėl nutarties, kuria pateiktas prašymas priimti prejudicinį sprendimą, 24-31 ir 32-35 punktuose aprašytos veiklos žr. šios išvados priedą.

19. *BHB* duomenų bazėje sukaupta informacija domina daug skirtingų vartotojų. Didelės duomenų bazės ištraukos pateikiamos pačiam žirgų lenktynių sportui, be kita ko, hipodromų atstovams visoje šalyje, lenktyninių žirgų savininkams, treneriams, jodikams ir jų agentams, *Jockey Club*, genealoginių medžių sudarytojams ir užsienio lenktynių administravimo institucijoms. Informacija šioms dalyviams pateikiama kasdien bendrame *Weatherbys* ir *BHB* interneto tinklalapyje bei kiekvieną savaitę – *Racing Calendar*, *BHB* „Oficialiajame leidinyje“.

20. Be to, lenktynių informacija domina radiją ir televiziją, laikraščius ir žurnalus bei žirgų lenktynėmis besidominčią visuomenę.

21. Informacija pateikiama lenktynių išvakarių rytą. Visų Jungtinės Karalystės lenktynių dalyvių vardai visuomenei pateikiami per laikraščius ir *Ceefax* bei *Teletext* po vidurdienio lenktynių išvakarėse.

22. Informacija taip pat pateikiama lažybų tarpininkams. Pirmiausia duomenys pateikiami firmai *Racing Pages Ltd*, kuri yra bendrai kontroliuojama ir *Weatherbys*, ir spaudos susivienijimo bei jiems priklauso. *Racing Pages Ltd* persiunčia duomenis savo abonentams, kurie taip pat yra ir lažybų tarpininkai. Paprastai *Racing Pages Ltd* savo abonentams lenktynių išvakarėse pirmiausia pateikia elektroniniu būdu vadinamąjį *Declarations Feed*. Jie kartu su kita informacija gauna lenktynių, deklaracijas pateikusių dalyvių ir žokėjų sąrašą, lenktynių distanciją ir pavadinimą, taip pat lenktynių laiką ir esamą dalyvių skaičių. Antra, vienas iš *Racing Pages Ltd* abonentų yra *Satellite Information Services Limited* (toliau – *SIS*), kuri gali naudoti šiuos duomenis tam tikriems tikslams. *SIS* siunčia šiuos duomenis savo abonentams vadinamąja *raw data feed* (toliau – *RDF*) forma. Šie duomenys apima esminę informaciją iki lenktynių, be kurios joks lažybininkas negali pradėti lažybų.

23. *William Hill*, be kita ko, yra viena žymiausių ikilažybinių paslaugų teikėjų britų ir tarptautiniams klientams. Kartu su pavaldžiomis įmonėmis ji nuolat siūlo lažybų koeficientus daugeliui rezultatų, kartu pasiūlydama iš esmės dvi lažybų paslaugų teikimo formas: a) licencijuotų biurų tinklą visoje šalyje; ir b) lažybų baigties spėjimą telefonu. Pagrindinė *William Hill* bendrovė nustato tikslus lažybų koeficientus spėjant, be kita ko, ir lažybų dėl sporto varžybų baigtį. *William Hill* taip pat siūlo lažybų paslaugas internetu. Svarbiausias įvykis, kuriam *William Hill* siūlo lažybų koeficientus, yra žirgų lenktynių sportas.

24. *William Hill* prenumeruoja ne tik *Declarations Feed*, bet ir *RDF*. Žinoma, *Declarations Feed* jis naudoja ne tik su šiuo procesu susijusiai veiklai.

25. Nutarties, kuria pateiktas prašymas priimti prejudicinį sprendimą, 40-47 punktuose aprašoma *William Hill* interneto tarnyba (žr. priedą).

26. *BHB* tvirtino *HighCourt of Justice*, kad *William Hill* pažeidė *sui generis* teisę. Į šią bylą kaip ieškovai įstojo *Jockey Club* ir *Weatherbys*. Teisėjas R. Laddie nusprendė, kad *William Hill* ieškovų duomenų bazės teises pažeidė ne tik pagal direktyvos

7 straipsnio 1 dalį, bet ir pagal 7 straipsnio 5 dalį. 2001 m. kovo 14 d. *William Hill* pateikė apeliacinį skundą dėl teisėjo R. Laddie sprendimo. Šią bylą nagrinėja *Court of Appeal*.

metodiškai sutvarkytus ir individualiai prieinamus medžiagos rinkinius, kaip būtų duomenų bazės atveju?

IV — Prejudiciniai klausimai

27. *Court of Appeal* prašo Teisingumo Teismo priimti prejudicinį sprendimą dėl šių klausimų:

2. Ką reiškia „gavimas“ pagal direktyvos 7 straipsnio 1 dalį? Ypač — ar šie 24-31 punktuose nurodyti faktai ir klausimai gali būti taip gaunami?

„1. Ar bent viena iš sąvokų:

3. Ar „tikrinimas“ pagal direktyvos 7 straipsnio 1 dalį tik reiškia, kad kartais reikia užtikrinti, jog duomenų bazėje esanti informacija yra arba išlieka tiksli?

a) „pakankamai didelė duomenų bazės dalis“; arba

4. Ką reiškia direktyvos 7 straipsnio 1 dalyje nustatytos sąvokos:

b) „nedidelė duomenų bazės dalis“

a) „pakankamai didelė duomenų bazės dalis, kokybiškai <...> ją įvertinus“ ir

pagal direktyvos 7 straipsnį apima darbus, duomenis arba kitokius iš duomenų bazės gautus sistemingai arba

b) „pakankamai didelė duomenų bazės dalis, <...> kiekybiškai ją įvertinus“?

5. Ką reiškia direktyvos 7 straipsnio 5 dalies sąvoka „duomenų bazės nedidelių dalių perkėlimas“? arba kitos medžiagos, gautos netiesiogiai iš duomenų bazės, neturint tiesioginio priėjimo prie jos?
6. Ypač kiekvienu atveju:
- a) ar „pakankamai didelė“ reiškia kažką daugiau nei „nereikšminga“, ir jeigu taip, tai ką?
- b) ar „nedidelė“ dalis paprastai reiškia, kad ta dalis nėra „pakankamai didelė“?
7. Ar „perkėlimas“ direktyvos 7 straipsnyje tik reiškia, kad duomenų bazės duomenys tiesioginiai transformuojami į kitą lygmenį, ar jis taip pat apima darbų, duomenų arba kitos informacijos perkėlimą, kuri netiesiogiai gaunama iš duomenų bazės, neturint tiesioginio priėjimo prie jos?
8. Ar pagal direktyvos 7 straipsnį „panaudojimas“ tik reiškia, kad duombazės duomenys padaromi prieinami visuomenei tiesiogiai iš duomenų bazės, ar jis taip pat apima tą atvejį, kai visuomenei padaromi prieinami darbai, duomenys
9. Ar direktyvos 7 straipsnyje vartojamas terminas „panaudojimas“ reiškia tik tai, kad duombazės duomenys pirmą kartą padaromi prieinami visuomenei?
10. Ką reiškia direktyvos 7 straipsnio 5 dalyje „veiksmai, kurie nebūdingi normaliam duomenų bazių naudojimui arba kurie nepagrįstai pažeidžia teisėtus duomenų bazės sudarytojo interesus“? Ypač – ar pirma minėtuose (17-19) punktuose nurodyti faktai ir informacija, esant 15 punkte nurodytiems faktams ir informacijai, gali būti prilyginami tokiems veiksams?
11. Ar direktyvos 10 straipsnio 3 dalis reiškia, kad kai yra duombazės duomenų „pakankamai didelis pakeitimas“, dėl kurio šiai naujai duombazei taikomas tik jai vienai skirtas apsaugos terminas, pakeista duomenų bazė turi būti laikoma nauja ir skirtinga, įskaitant 7 straipsnio 5 dalies prasnę?“

V — Dėl priimtumo

28. Kai kuriuose punktuose prejudiciniai klausimai susiję ne su Bendrijos teisės, t. y. direktyvos, išaiškinimu, bet su direktyvos taikymu konkrečioms bylos aplinkybėms. Šiuo aspektu Komisija vadovaujasi tuo, kad priimant prejudicinį sprendimą pagal EB 234 straipsnį tai yra ne Teisingumo Teismo, o nacionalinio teisėjo pareiga, ir kad šioje byloje Teisingumo Teismas turi apsiriboti tik Bendrijos teisės išaiškinimu.

29. Pagal nusistovėjusią Teisingumo Teismo praktiką procese pagal EB 234 straipsnį, kuris susijęs su aiškiu nacionalinių teismų ir Teisingumo Teismo funkcijų atskyrimu, faktinių aplinkybių vertinimas patenka į prašymą priimti prejudicinį sprendimą pateikusio teismo kompetenciją⁴.

30. Vadinasi, Teisingumo Teismas neturi įgaliojimų nagrinėti pagrindinės bylos faktinių aplinkybių arba taikyti savo išaiškintų Bendrijos teisės nuostatų nacionalinėms priemonėms ar realioms sąlygoms, nes tai priklauso išimtinai prašymą priimti prejudicinį sprendimą pateikusio teismo kompeten-

cijai. Todėl nagrinėjant atskirus įvykius, susijusius byloje su nagrinėjama duomenų baze, reikia vertinti faktus, kas yra nacionalinio teisėjo pareiga⁵. Likusioje dalyje Teisingumo Teismas turi kompetenciją priimti sprendimą dėl prejudicinių klausimų.

VI — Dėl pagrįstumo: vertinimas

31. Prašymą priimti prejudicinį sprendimą pateikęs teismas pateikė prejudicinius klausimus dėl kelių direktyvos nuostatų, iš esmės dėl tam tikrų sąvokų, išaiškinimo. Aspektai, dėl kurių kreipiamasi, priklauso skirtingoms sritims, todėl atitinkamai išdėstomi. Vieni teisiniai klausimai susiję su direktyvos taikymo sritimi, kiti – su *sui generis* teisės užtikrinimo sąlygomis ir jos turiniu.

A — *Materiali taikymo sritis: sąvoka „duomenų bazė“*

32. Dėl duomenų bazės medžiagos nepriklausomumo *William Hill* laikosi nuomonės, kad „medžiaga“ turi būti nepriklausoma nuo

4 — 1979 m. lapkričio 15 d. Sprendimas *Denkavit* (36/79, Rink. p. 3439 12 punktas); 1999 m. spalio 5 d. Sprendimas *Lirussi ir Bizzaro* (C-175/98 ir C-177/98, Rink. p. I-6881, 37 punktas); 2000 m. birželio 22 d. Sprendimas *Fornasari kt.* (C-318/98, Rink. p. I-4785, 31 punktas) ir 2003 m. spalio 16 d. Sprendimas *Traunfellner* (C-421/01, Rink. p. I-11941, 21 ir kt. punktai).

5 — Žr. 2003 m. gruodžio 4 d. Sprendimą *EVN* (C-448/01, Rink. p. I-14527, 59 punktas).

duomenų bazės sudarytojo. Tokia teisinė nuomonė yra neteisinga. Kaip išplaukia iš pačios *William Hill* rėmimosi duomenų gavimo reikalingumu, priešingai – šis argumentas susijęs su aspektu, kurį reikia aiškinti kartu su direktyvos 7 straipsnio 1 dalyje nustatyto faktiniu požymiu „gavimas“.

siogiai taip pat saugomos padarytos išlaidos, t. y. investicijos⁶.

B — Apsaugos objektas: sąlygos

33. Sąlyga tam, kad duomenų bazei būtų taikoma *sui generis* teisė pagal direktyvos 7 straipsnį, yra šioje nuostatoje nustatytų faktinių požymių buvimas. Ši byla susijusi su kelių šių kriterijų išaiškinimu.

34. Šiuo atveju nurodytina teisinė diskusija klausimu, ar ši *sui generis* teisė turi būti skiriama paslaugos, vadinasi, iš esmės duomenų bazės sudarytojo veiklos, ar dėl jos atsirandančių rezultatų apsaugai. Dėl to konstatuotina, kad direktyva saugo duomenų bazes arba jų duomenis, bet ne juose esančią informaciją. Taigi kalbama apie duomenų bazės sudarytojo apsaugą, dėl kurios netie-

35. Direktyvos 7 straipsnyje nustatytos sąlygos yra panašios į nustatytąsias 1 straipsnio 2 dalyje. Todėl apsaugos objekto sąvoka yra siauresnė negu sąvoka „duomenų bazė“ pagal 1 straipsnį.

36. Nauja direktyvoje nustatyta *sui generis* teisė yra kilusi iš Šiaurės šalių teisių katalogo ir Nyderlandų *geschriftenbescherming*. Tačiau šis pagrindas negali leisti doktrinoje ir teismų praktikoje susiformavusio suvokimo iš šių pirminių nuostatų perkelti į direktyvą. Priešingai, direktyva turi nustatyti nacionalinės teisės aiškinimo apimtį, o tai taikoma ir toms valstybėms narėms, kuriose dar prieš įsigaliojant direktyvai galiojo panašios nuostatos. Šiose valstybėse narėse taip pat iškilo būtinybė suderinti nacionalines taisykles su direktyvos nurodymais.

6 — M. Grützmacher, „Urheber-, Leistungs- und Sui-generis-Schutz von Datenbanken“, 1999, p. 329; G. Koumantos, „Les bases de données dans la directive communautaire“, *Revue internationale du droit d'auteur* 1997, p. 79 (117). Priešingai, kai kurie investicijas laiko apsaugos objektu (pvz., žr. S. von Lewinski, M. M. Walter (Red.), „Europäisches Urheberrecht 2001“, 3 pagraižą dėl 7 straipsnio ir M. Grützmacher p. 329 14 išnašoje nurodytą literatūrą.

1) „Gavimas“ pagal direktyvos 7 straipsnio 1 dalį (antras prejudicinis klausimas)

pat apimtų tik tokių duomenų gavimą. Taigi remiantis šiuo gavimo supratimu, pagrindinėje byloje duomenų bazės apsauga priklauso nuo to, ar gaunami egzistuojantys duomenys.

37. Šioje byloje ginčijama, ar egzistuoja „gavimas“ direktyvos 7 straipsnio 1 dalies prasme. Ši nuostata saugo tik duomenų bazės duomenų „gavimo“, „tikrinimo“ ir „pateikimo“ investicijas.

40. Tačiau remiantis giminiška sudarymo sąvoka, t. y. duomenų bazės aprūpinimu duomenimis,⁸ gali būti apimami ir egzistuojantys, ir naujai sukurti duomenys⁹.

38. Remiamasi *sui generis* teisės apsaugos kryptimi, būtent duomenų bazės sudarytojo apsauga. Todėl sudarymą galima laikyti gavimui, tikrinimui ir pateikimui giminiška sąvoka⁷.

41. Tai paaiškinti gali 7 straipsnio 1 dalyje vartojamos sąvokos „gavimas“ palyginimas su direktyvos 39 konstatuojamojoje dalyje nurodytomis veiklomis. Tačiau iš pat pradžių nurodytina, kad skiriasi kalbinės versijos.

39. Pagrindinė byla susijusi su daug diskutuojama teisine problema, būtent – ar ir prireikus kokiomis sąlygomis, direktyva saugo ne tik egzistuojančius, bet ir duomenų bazės sudarytojo sukurtus naujus duomenis. Jeigu gavimas būtų susijęs tik su egzistuojančiais duomenimis, investicijų apsauga taip

42. Iš 7 straipsnio 1 dalyje vokiečių kalba vartojamos sąvokos „gavimas“ matyti, kad tai susiję tik su egzistuojančiais duomenimis, nes gauti galima tik kažką jau egzistuojančio. Tokiu požiūriu gavimas (*Beschaffung*) kaip tik yra sukūrimo (*Erschaffung*) priešingybė. Toks pats rezultatas gaunamas aiškinant versijų portugalų, prancūzų, ispanų ir anglų kalbomis tekstus, nes visose jose pateikiama

7 – G. Guglielmetti, „La tutela delle banche dati con diritto sui generis nella direttiva 96/9/CE“, *Contratto e impresa. Europa*, 1997, p. 177 (184).

8 – A. E. Calame, „Der rechtliche Schutz von Datenbanken unter besonderer Berücksichtigung des Rechts der Europäischen Gemeinschaften“, 2002, p. 115, pastaba Nr. 554.

9 – M. Grützner (nurodytas 6 išnašoje), p. 330 ir t. t.; M. Leistner, „Der Rechtsschutz von Datenbanken im deutschen und europäischen Recht“, 2000, p. 152.

nuoroda į lotynišką *obtenere*, t. y. gauti. Versijų suomių ir danų kalbomis išaiškinimas taip pat panašus. Todėl kai kurios proceso šalys, pasirinkusios platų versijų vokiečių ir anglų kalbomis išaiškinimą, padarė klaidą.

direktyvos 7 straipsnio 1 dalies prasme. Tačiau dėl to kyla klausimas, kodėl 39 konstatuojamojoje dalyje išsamiau aprašomas tik gavimas, o ne tikrinimas arba pateikimas. Abi pastarosios sąvokos pateikiamos tik 40 konstatuojamojoje dalyje.

43. Papildomos nuorodos teisingam „gavimo“ pagal direktyvos 7 straipsnio 1 dalį išaiškinimui gali būti pateikiamos direktyvos 39 konstatuojamojoje dalyje, kuri yra konstatuojamoji dalis *sui generis* teisės apsaugos objektui. Ši konstatuojamoji dalis nurodo, kad saugomos tik dviejų veiklos rūšių investicijos, būtent duomenų „gavimo“ ir „surinkimo“. Tačiau šiuo atveju problemų kyla tarp skirtingų kalbinių versijų. Daugelyje versijų pirmajai nurodytai veiklai vartojama tokia pati sąvoka kaip 7 straipsnio 1 dalyje. Kitų vartojama sąvoka ne visada apibūdina tą pačią veiklą, bet ji iš esmės susijusi su duomenų bazės duomenų ieškojimu bei surinkimu.

45. Kalbinės versijos, kuriose 39 konstatuojamojoje dalyje vartojama tokia pati sąvoka kaip direktyvos 7 straipsnio 1 dalyje, aiškinamos priešingai – taip, kad 39 konstatuojamosios dalies sąvoka „gavimas“ turi būti suprantama siauriau, o direktyvos 7 straipsnio 1 dalyje vartojama sąvoka – plačiau, t. y., kaip taip pat apimanti ir kitą 39 konstatuojamojoje dalyje nurodytą veiklą.

46. Todėl visas kalbines versijas galima aiškinti taip, kad „gavimas“ direktyvos 7 straipsnio 1 dalies prasme iš tikrųjų neapima vien tik duomenų gavimo, t. y. duomenų generavimą¹⁰, vadinasi, ne pasirengimo stadiją¹¹. Tačiau kai duomenų kūrimas sutampa su jų surinkimu bei tikrinimu, taikoma direktyvos apsauga.

44. Kalbinės versijos, kuriose 39 konstatuojamojoje dalyje vartojamos dvi nuo direktyvos 7 straipsnio 1 dalies sąvokų besiskiriančios sąvokos, aiškintinos taip, kad abi nurodomos veiklos laikomos gavimo atmainomis

10 — M. Leistner (nurodytas 12 išnašoje), p. 152.

11 — G. Guglielmetti (nurodytas 25 išnašoje), p. 184; G. W. G. Karnell (nurodytas 22 išnašoje), p. 993.

47. Šiuo atveju reikia priminti, kad negali būti vadovaujamosi vadinamąja „*Spin-off* teorija“. Todėl tikslas gaunant duombazės duomenis taip pat gali neturėti jokios reikšmės¹². Tačiau tai reiškia, kad apsauga galima ir tuomet, kai gavimas pirmiausia susijęs su kita veikla negu susijusios duombazės sukūrimas. Direktyva saugo duomenų gavimą ir tuomet, kai ši veikla atliekama ne duomenų bazės atžvilgiu¹³. Tai taip pat patvirtina, kad išorinė duomenų bazė, atsiradusi iš vidinės, patenka į apsaugos sritį.

49. Tačiau net jei šios veiklos kvalifikuojamos kaip naujų duomenų sukūrimas, vis dėlto egzistuoja „gavimas“ direktyvos 7 straipsnio 1 dalies prasme. Tai būtų tuo atveju, kai duomenys kuriami kartu juos tvarkant, ir todėl tai neatskiriama. Tai galėtų būti susiję su informacijos gavimu, paskui – jos įrašymu į duomenų bazę.

2) „Tikrinimas“ pagal direktyvos 7 straipsnio 1 dalį (trečias prejudicinis klausimas)

48. Remiantis aukščiau išdėstytu sąvokos „gavimas“ išaiškinimu, nacionalinio teisėjo pareiga yra apsvarstyti veiklas, susijusias su *BHB* duomenų baze. Šiuo klausimu jis pirmiausia turi kvalifikuoti duomenis ir procesą nuo jų gavimo iki įtraukimo į nagrinėjamą duomenų bazę. Su tuo, be kita ko, susijęs trijų pagrindinių *Weatherbys* funkcijų prieš paskelbiant informaciją iki lenktynių, būtent daugybės informacijos įregistravimą, svorio padalijimą ir lengvatų nustatymą bei dalyvių sąrašų sudarymą, įvertinimas. Tam dar priklauso lenktynių rezultatų įregistravimas.

50. Šiuo prejudiciniu klausimu iš esmės klausiama, ar keletas su *BHB* duomenų baze susijusių veiklų vertinamos kaip „tikrinimas“ direktyvos 7 straipsnio 1 dalies prasme.

51. „Tikrinimas“ skirtingai nuo „gavimo“ nustatomas tiems duomenims, kurie jau yra duomenų bazėje. Pirmiausia tai parodo, kad 7 straipsnio 1 dalyje nustatyto tikrinimo momentas yra vėlesnis už patikrinamą įra-

12 – Dėl šių nuomonių žr. P. Bernt Hugenholtz (nurodytas 24 išnašoje), p. 161 (pastaba Nr. 19, p. 164).

13 – S. von Lewinski (nurodytas 13 išnašoje), 5 pastraipa dėl 7 straipsnio.

šymą. Todėl ši nuostata atrodo neapimanti tokių tikrinimų, kurie susiję tik su įrašytais duomenimis, nes joje beveik nekalbama apie egzistuojančius duomenų bazės duomenis.

52. Iš esmės kalbama apie duombazės „duomenų“ kontrolę pilnumo ir teisingumo tikslais, kuriai taip pat priskiriamas ir duomenų aktualumo tikrinimas. Vadinasi, tokio tikrinimo rezultatas gali taip pat būti duomenų gavimas ir jų įregistravimas.

53. Neginčytina tai, kad dirbantieji su *BHB* duomenų baze atlieka daug kontrolės funkcijų. Joms, be kita ko, priskiriami įvairus tapatumo tikrinimai, susiję su norinčio dalyvauti lenktynėse paraiškos pateikėju ir žirgu, bei dalyvavimo teisėtumo tikrinimai.

54. Tačiau ginčytina, ar (ir kokie) egzistuojančių duombazės duomenų patikrinimai yra susiję, pvz., su tam tikrais trenerių duomenimis, arba, ar atliekamas informacijos tikrinimas prieš įregistravimą, t. y. prieš tai, kol tikrinama informacija tampa duomenų bazės dalimi.

55. Tačiau net jeigu prireikus tikrinimai atliekami prieš įregistruojant duomenų bazėje, tai dar nereiškia, kad ir kitos kontrolės

funkcijos nekvalifikuojamos kaip tikrinimas pagal direktyvos 7 straipsnio 1 dalį. Atsižvelgiant į faktiškai atliktą duombazės duomenų atnaujinimą ir (arba) pataisymą, galima remtis būtent tuo, kad įvykdytos direktyvoje nustatytos sąlygos tikrinimui. To pakanka, kad kai kurios iš atliekamų veiklų būtų kvalifikuojamos kaip tikrinimas direktyvos 7 straipsnio 1 dalies prasme, ir kad pagrindinės investicijos būtų susijusios bent su 7 straipsnio 1 dalies apimama veiklos dalimi.

56. Nacionalinio teisėjo pareiga yra nustatyti, ar pagrindinėje byloje nagrinėjamos kontrolės veiklos vertinamos kaip „tikrinimas“ direktyvos 7 straipsnio 1 dalies prasme.

C — Apsaugos teisės turinys

57. Pirmiausia primintina, kad įtvirtinant *sui generis* teisę buvo ketinta, tiksliau pasakius, ne atlikti teisės derinimą, o sąmoningai sukurti naują teisę¹⁴. Tai viršija iki šiol egzistavusias platinimo ir kopijavimo teises.

14 — 1995 m. liepos 10 d. Tarybos bendroji pozicija (EB) Nr. 20/95, 14 punktas.

Į tai turėtų būti atsižvelgiama ir aiškinant draudžiamus veiksmus. Tai įvertinus 7 straipsnio 2 dalies teisinėms sąvokoms suteikiama ypatinga reikšmė.

Todėl neleidžiami ir uždrausti veiksmai yra, pirma, perkėlimas, antra, panaudojimas. Teisinės sąvokos „perkėlimas“ ir „panaudojimas“ pateikiamos direktyvos 7 straipsnio 2 dalyje.

58. Iš pirmo žvilgsnio direktyvos 7 straipsnyje nustatytos dvi draudžiančių taisyklių grupės, arba teisių turėtojo, t. y. duomenų bazės sudarytojo, požiūriu – dvi skirtingos teisių kategorijos. 1 dalis nustato teisę neleisti neteisėtai perkelti pakankamai didelės duomenų bazės dalies, o 5 dalis draudžia tam tikrus veiksmus nedidelės duomenų bazės dalies atžvilgiu. Remiantis santykiu tarp didelės ir nedidelės dalies, 5 dalį vis dėlto galima suprasti kaip 1 dalies išimtį¹⁵. 5 dalis turi tik neleisti apeiti 1 dalyje nustatytą draudimą¹⁶, todėl ji gali būti kvalifikuojama kaip apsauginė išlyga¹⁷.

60. 7 straipsnio 1 dalyje įtvirtintas draudimas, žinoma, negalioja be apribojimų, o nustato sąlygą, kad draudžiamas veiksmas būtų susijęs su visa duomenų baze arba pakankamai didele jos dalimi.

61. Remiantis 7 straipsnio 1 ir 5 dalių taikymą lemiančiu kriterijumi „pakankamai didelė“ arba „nedidelė dalis“, toliau turi būti nagrinėjami abu faktiniai požymiai. Po to bus nagrinėjami draudžiami veiksmai pagal 1 ir 5 dalis.

59. Direktyvos 7 straipsnio 1 dalyje įtvirtinama duomenų bazės sudarytojo teisė neleisti atlikti tam tikrų veiksmų. Iš čia taip pat išplaukia, kad šie veiksmai yra draudžiami.

1) Pakankamai didelė ir nedidelė duomenų bazės dalys

a) Bendrosios pastabos (pirmas prejudicinis klausimas)

62. Pagrindinėje byloje buvo teigiama, kad direktyvos 7 straipsnio 1 dalis draudžia tik

15 – J.-L. Gaster (nurodytas 8 išnašoje), 492 pastraipa.

16 – O. Hornung, „Die EU-Datenbank-Richtlinie und ihre Umsetzung in das deutsche Recht“, 1998, p. 116 ir t. t.; M. Leistner (nurodytas 12 išnašoje), p. 180; S. von Lewinski (nurodytas 13 išnašoje), 16 pastraipa dėl 7 straipsnio.

17 – Bendroji pozicija (EB) Nr. 20/95 (nurodyta 17 išnašoje), 14 punktas.

tokius veiksmus, dėl kurių duomenys būtų taip pat sistemingai arba metodiškai sutvarkyti ir individualiai prieinami kaip ir pirminėje duomenų bazėje.

63. Šis argumentas suprantamas kaip sąlyga taikyti *sui generis* teisę. Ar tokia sąlyga iš tikrųjų egzistuoja, nustatytina remiantis nuostatomis dėl apsaugos teisės objekto, ypač 7 straipsnio 2 dalyje nustatyta 7 straipsnio 1 dalimi draudžiamų veiksmų teisinėmis sąvokomis.

64. Nei direktyvos 7 straipsnio 1 dalis, nei 7 straipsnio 5 dalis aiškiai nereglamentuoja aukščiau nurodytos sąlygos arba pateikia tik nuorodą į ją. Dėl to, kad 1 straipsnio 2 dalyje aiškiai nurodytas „sistemingas arba metodiškas sutvarkymas“, o 7 straipsnyje jo visiškai nėra, priešingai, galima daryti išvadą, kad Bendrijos teisės aktų leidėjas šio kriterijaus nenorėjo padaryti 7 straipsnio taikymo sąlyga.

65. Tačiau ir direktyvos tikslas prieštarauja šiam papildomam kriterijui.

66. 7 straipsnyje reglamentuojama apsauga būtent būtų susieta su šiuo papildomu kriterijumi, nes šioje nuostatoje įtvirtintas draudimas gali būti apeinamas paprastai pakeičiant duomenų bazės dalis.

67. Tai, kad direktyva vis dėlto nori uždrausti duombazės duomenų pertvarkymą, rodo 38 konstatuojamoji dalis, kurioje nurodomas šis pavojus ir autorių teisių apsaugos nepakankamumas.

68. Direktyva skirta kaip tik naujai apsaugos teisei sukurti, o šito 46 konstatuojamoji dalis, susijusi su kitu aspektu, irgi nenurodo.

69. Net 45 konstatuojamojoje dalyje, pagal kurią autorių teisių galiojimas neprivalo būti išplečiamas paprastiems faktams ar duomenims, nekalbama apie papildomą kriterijų. Tačiau tai nereiškia, kad apsauga suteikiama patiems duomenims arba net atskiriems duomenims. Apsaugos objektas yra ir lieka duomenų bazė.

70. Vadinasi, rezultatas yra toks, kad toks pats sistemingas arba metodiškas pateikimas kaip ir pirminėje duomenų bazėje nėra su

duomenimis atliktų veiksmų teisėtumo vertinimo kriterijus. Todėl iš esmės nėra teisinga, kad direktyva nesaugo duomenų, kurie panašiai arba kitaip išdėstomi struktūriškai.

71. Tad į pirmą prejudicinį atsakyтина, kad direktyvos 7 straipsnio sąvokos „pakankamai didelė duomenų bazės dalis“ arba „nedidelė duomenų bazės dalis“ gali taip pat apimti iš duombazės kylančius darbus, duomenis arba kitą medžiagą, kurie taip pat sistemingai arba metodiškai sutvarkyti bei individualiai prieinami kaip ir pirminėje duomenų bazėje.

b) Sąvoka „pakankamai didelė duomenų bazės dalis“ pagal direktyvos 7 straipsnio 1 dalį (pirmas, ketvirtas ir šeštas prejudiciniai klausimai)

72. Šiuo prejudiciniu klausimu prašoma išaiškinti sąvoką „pakankamai didelė duomenų bazės dalis“ pagal direktyvos 7 straipsnio 1 dalį. Skirtingai nuo kitų pagrindinių sąvokų, ši sąvoka direktyvoje nėra apibrėžiama. Jos atsakyta teisės kūrimo procese, tiksliau Tarybos bendrojoje pozicijoje.

73. Direktyvos 7 straipsnio 1 dalis numato dvi alternatyvas. Kaip jau išplaukia iš teksto, dydis gali turėti du pagrindus: kiekybinį ir kokybinį. Ši Bendrijos teisės aktų leidėjo parinkta konstrukcija aiškintina taip, kad dalis gali būti pakankamai didelė, įvertinus ją ne kiekybiškai, bet kokybiškai. Todėl šis teiginys atmetamas, nes visuomet turi būti nustatoma minimali kiekybinė apimtis.

74. Kiekybinė alternatyva suprantama taip, kad nagrinėjamas su draudžiamu veiksmu susijusi dalies kiekis. Šiuo atveju kyla klausimas, ar siūlomas santykinis, ar absoliutus nagrinėjimo būdas. Tai reiškia, ar susijęs kiekis palyginimas su visais duomenų bazės duomenimis¹⁸, arba ar vertinama susijusi dalis.

75. Šiuo klausimu pastebėtina, kad dėl santykinio nagrinėjimo didelių duombazių sudarytojai atsiduria mažiau palankioje padėtyje¹⁹, nes kuo didesnė yra visuma, tuo aptariama dalis visuomet yra mažiau reikšmingesnė. Tačiau tokiu atveju papildomai atliktas kokybinis nagrinėjimas gali būti kompensacija, kai sąlygiškai maža susijusi dalis vis dėlto gali būti laikoma kokybiškai

18 — Šiuo klausimu žr. S. von Lewinski (nurodytas 6 išnašoje), 15 pastraipą dėl 7 straipsnio.

19 — M. Grützmacher (nurodytas 16 išnašoje), p. 340.

pakankamai didelė. Taip pat galima būtų susieti abu kiekybinio nagrinėjimo būdus. Atsižvelgiant į tai, ir sąlygiškai maža dalis dėl savo absoliutaus dydžio galėtų būti kvalifikuojama kaip pakankamai didelė.

taisyklę²¹, nes aptariama dalis perkeliama ar panaudojama ne rinkos sąlygomis, bet kitu būdu. Tačiau aptariama dalis, būtent ekonominė vertė, gali būti nagrinėjama ir veikiančiojo asmens atžvilgiu, nagrinėjant tai, kokią naudą jis gavo dėl perkėlimo ar panaudojimo.

76. Toliau kyla klausimas, ar kiekybinį nagrinėjimą galima susieti su kokybinio. Tačiau į tai atsižvelgiama tik tokiais atvejais, kai kokybinis nagrinėjimas apskritai yra įmanomas. Tokiu atveju leidžiama susijusias dalis nagrinėti abiem metodais.

79. Remiantis direktyvos 7 straipsniu siekiamu investicijų apsaugos tikslu, pakankamo dydžio nagrinėjimas visuomet apima duomenų bazės sudarytojo padarytas investicijas²². Kaip išplaukia iš 42 konstatuojamosios dalies, perkėlimo ir panaudojimo draudimu siekiama užkirsti kelią atsirasti žalai investicijoms²³.

77. Nagrinėjant kokybiškai kiekvienu atveju svarbi yra techninė arba ekonominė vertė²⁰. Todėl gali būti nagrinėjama nedidelės apimties, bet vertinga dalis. Kaip sportinių sąrašų vertės pavyzdys, nurodomas jų pilnumas ir tikslumas.

80. Taigi aptariamoms duomenų bazės dalies nagrinėjimo pagrindas taip pat gali būti investicijos, ypač gavimo išlaidos²⁴.

78. Susijusios dalies ekonominė vertė vertinama taikant paklausos rinkoje nebuvimo

21 — J. Krähn (nurodytas 9 išnašoje), p. 162.

22 — Žr. G. Guglielmetti (nurodytas 25 išnašoje), p. 186; J. Krähn (nurodytas 9 išnašoje), p. 161; M. Leistner (nurodytas 12 išnašoje), p. 172.

23 — Remiantis viena iš nuomonių, tam pakanka abstraktaus žalos padarymo, žr. M. Leistner (nurodytas 12 išnašoje), p. 173; žr. H. M. H. Speyart (nurodytas 14 išnašoje), p. 171 (174).

24 — C. Dautrelepont, „Le nouveau droit exclusif du producteur de bases de données consacré par la directive européenne 96/9/CE du 11 Mars 1996: un droit sur l'information?“, *Mélanges en hommage à Michel Waelbroeck*, 1999, p. 903 (913).

20 — J.-L. Gaster (nurodytas 8 išnašoje), 495 pastraipa; M. Grützmacher (nurodytas 16 išnašoje), p. 340; S. von Lewinski (nurodytas 13 išnašoje), 15 pastraipa dėl 7 straipsnio.

81. Kalbant apie dydžio ribą, direktyvoje taip pat nėra tokios teisinės sąvokos. Remiantis vieninga nuomone literatūroje, Bendrijos teisės aktų leidėjas atribojimą sąmoningai perleido teismų praktikai²⁵.

c) Sąvoka „nedidelė duomenų bazės dalis“ pagal direktyvos 7 straipsnio 5 dalį (penktas ir šeštas prejudiciniai klausimai)

83. Sąvoka „nedidelė duomenų bazės dalis“ direktyvos 7 straipsnio 5 dalies prasme taip pat nėra daugiau teisiškai apibrėžta kaip ir Komisijos pakeisto pasiūlymo (93) 464 (galutinis) 11 straipsnio 8 dalies a punkte.

82. Žinoma, dydis negali priklausyti nuo to, ar padaryta didelė žala²⁶. Atitinkamos nuorodos konstatuojamojoje dalyje, būtent 42 konstatuojamosios dalies pabaigoje, nepakaktų nustatyti aukštą apsaugos ribą. Be to, kyla klausimas, ar „didelė žala“ apskritai gali būti dydžio apibrėžimo kriterijus, nes 42 konstatuojamoji dalis gali būti suprantama taip, kad „didelę žalą“ galima laikyti papildoma sąlyga tuo atveju, kai kalbama apie pakankamai didelę dalį, t. y., kai dydis jau nustatytas. Netgi 8 konstatuojamojoje dalyje nurodytas draudžiamų veiksmų poveikis, būtent „rimtos ekonominės ir techninės pasekmės“, negali pateisinti pernelyg griežto vertinimo žalos padarymo atžvilgiu. Abi konstatuojamosios dalys labiau skirtos akcentuoti duomenų bazių apsaugos ekonominį reikalingumą.

84. Kriterijus „nedidelė“ aiškintinas remiantis teisės akto tikslu, kuris tam aktui yra juridiskai svarbus. Direktyvos 7 straipsnio 5 dalis privalo apimti ta sritį, kurios neapima tik pakankamai didelei daliai taikoma 7 straipsnio 1 dalis. Atitinkamai „nedidelė dalis“ aiškintina suprantama kaip dalis, kuri neviršija dydžio ribos kokybiškai arba kiekybiškai ją įvertinus 7 straipsnio 1 dalies prasme. Ši riba yra aukštesnė. Tačiau yra žemesnė riba. Ji išplaukia iš bendrojo direktyvos principo, pagal kurį *sui generis* teisė netaikoma atskiriems duomenims.

25 — C. Doutrépoint (nurodyta 43 išnašoje), p. 913; J.-L. Gaster (nurodytas 8 išnašoje), 496 pastraipa; M. Leistner (nurodytas 9 išnašoje), p. 171; S. von Lewinski (nurodytas 12 išnašoje), 15 pastraipa dėl 7 straipsnio.

26 — Bet žr. G. W. G. Karnell (nurodytas 9 išnašoje), p. 1000; J. Krähn (nurodytas 21 išnašoje), p. 163.

85. Pagrindinėje byloje nagrinėjamas dalis, taikydamas nustatytus kriterijus, privalo

įvertinti nacionalinis teisėjas, remdamasis konkrečiomis bylos aplinkybėmis.

taip pat nėra lemiama, ar vartojimas yra visiškai komercinis. Reikšmingesni lieka tik abiejose teisinėse sąvokose pateikti faktiniai požymiai.

2) Su pakankamai didele duomenų bazės dalimi susiję draudimai

86. Iš direktyvos 7 straipsnio 1 dalyje įtvirtintos duomenų bazės sudarytojo teisės neleisti atlikti tam tikrų veiksmų atsiranda šių veiksmų, konkrečiai kalbant, perkėlimo ir panaudojimo draudimas. Todėl daugelyje konstatuojamųjų dalių²⁷ šie veiksmai apibūdinami kaip „neteisėti“.

87. Toliau kalbama apie sąvokų „perkėlimas“ ir „panaudojimas“ aiškinimą. Dėl to reikia išaiškinti direktyvos 7 straipsnio 2 dalies atitinkamas teisinės sąvokas. Tam reikia taip pat prisiminti direktyvos tikslą sukurti naują apsaugos teisę. Aiškinant abi sąvokas, į tai bus atsižvelgiama kaip į gairę.

88. Abiem draudžiamiesiems veiksams būdinga tai, kad jie nepriklauso nuo duombazės duomenų vartotojo tikslo ir ketinimo. Todėl

89. Abiem draudžiamiesiems veiksams būdinga ir tai, kad, skirtingai nuo 7 straipsnio 5 dalies, apimami ne tik pakartotiniai ir sisteminiai veiksmai. Kadangi 1 dalyje draudžiami veiksmai turi būti susiję su pakankamai didelėmis duomenų bazės dalimis, Bendrijos teisės aktų leidėjas šiems veiksams kelia mažiau griežtus reikalavimus negu 5 dalyje, kuri taikoma nedidelėms dalims.

90. Dėl to atkreiptinas dėmesys į direktyvos struktūrinę klaidą²⁸. Kadangi 7 straipsnio 2 dalyje įtvirtinta teisinė sąvoka taip pat orientuota į visą duomenų bazę arba pakankamai didelę dalį, ji be reikalo padvigubina jau 1 dalyje nustatytą sąlygą. 7 straipsnio 2 dalyje nustatyta teisinė sąvoka kartu su 7 straipsnio 5 dalimi netgi sukelia prieštaravimą, nes 5 dalis draudžia perkelti ir panaudoti nedideles dalis. Jei perkėlimas ir panaudojimas būtų aiškinami remiantis 7 straipsnio 2 dalies teisinėmis sąvokomis, būtų gaunamas ypatingas rezultatas, kad 7 straipsnio 5 dalis tam tikrus veiksmus nedidelių dalių atžvilgiu uždraudžia tik

27 — Žr. 41, 42, 45 ir 46 konstatuojamąsias dalis.

28 — Žr. G. Koumantos (nurodytas 6 išnašoje), p. 121.

tuomet, kai šie veiksmai susiję su visa duomenų baze arba pakankamai didelėmis jos dalimis.

91. Keletas bylos šalių pateikė nuorodą į konkurencijos aspektą. Šis aspektas yra antraplanis, nes galutinėje direktyvos redakcijoje nėra Komisijos iš pradžių planuotos pateikti nuostatos apie privalomų licencijų suteikimą.

92. Duomenų bazės sudarytojo plačios apsaugos priešininkai baiminasi, kad egzistuojant tokiai apsaugai kils monopolijų susidarymo, ypač iki šiol laisvai prieinamų duomenų srityje, pavojus: taip dominuojančią padėtį rinkoje turintis duomenų bazės sudarytojas galėtų ja piktnaudžiauti. Dėl to primintina, kad direktyva leidžia taikyti pirminės ir antrinės teisės konkurencijos normas. Antikonkurenciniam duomenų bazės sudarytojo elgesiui taikomos šios taisyklės. Tai išplaukia ne tik iš 47 konstatuojamosios dalies, bet ir iš direktyvos 16 straipsnio 3 dalies, pagal kurią Komisija patikrina, ar *sui generis* teisės taikymas sudarė sąlygas piktnaudžiauti dominuojančia padėtimi ar darė kitokį neigiamą poveikį.

93. Šiuo atveju taip pat iškyla teisėto laisvai prieinamų duomenų tvarkymo klausimas. Dėl to būtent į bylą įstojusios vyriausybės laikosi nuomonės, kad direktyva neturėtų saugoti viešų duomenų.

94. Šiuo atžvilgiu pirmiausia reikia pabrėžti, kad apsauga taikoma tik duomenų bazei, o ne duomenims. Su pavojumi, kad apsauga išsiplėčia ir duomenų bazės informacijos atžvilgiu, gali būti kovojama tuo, pirma, kad direktyva, kaip čia siūloma, dėl to būtų aiškinama siaurai. Antra, egzistuoja pareiga prireikus nustatyti nacionalines ir Bendrijos konkurencijos teisės priemones.

95. Duomenų, sudarančių vartotojui nežinomą duomenų bazę, apsaugos atžvilgiu nurodytina, kad direktyva draudžia tik tam tikrus veiksmus, būtent perkėlimą ir panaudojimą.

96. Kai direktyvoje nustatytas perkėlimo draudimas suponuoja, kad būtų žinoma apie duomenų bazės egzistavimą, taip nėra panaudojimo atveju. Taigi prie šios problemos turėtų būti grįžtama kalbant apie panaudojimą.

a) Sąvoka „perkėlimas“ pagal direktyvos 7 straipsnį (septintas prejudicinis klausimas)

97. Sąvoka „perkėlimas“ direktyvos 7 straipsnio 1 dalies prasme aiškintina, remiantis 7 straipsnio 2 dalies a punkte pateikta teisine sąvoka.

98. Pirmas elementas yra visų bazės duomenų transformavimas į kitą lygmenį, kuris gali būti nuolatinis arba laikinas. Žodžių junginys „bet kokiomis priemonėmis ir bet kokia forma“ leidžia daryti išvadą, kad Bendrijos teisės aktų leidėjas sąvokai „perkėlimas“ suteikė plačią reikšmę.

99. Todėl apimamas ne tik transformavimas į tokį patį²⁹, bet ir kitą lygmenį³⁰. Tik dėl to išspausdinimas patenka į sąvoką „perkėlimas“.

100. Be to, savaime suprantama, sąvoka „perkėlimas“ neturi būti suprantama taip, kad išimtos dalys tuomet jau nebegali būti duomenų bazėje, kad būtų taikomas draudi-

mas. Tačiau „perkėlimas“ taip pat aiškintinas ne taip plačiai, kad apimtų ir netiesioginį transformavimą. Priešingai, reikalaujama tiesioginio perkėlimo į kitą lygmenį. Skirtingai nuo „panaudojimo“, tai, žinoma, nepriklauso nuo kokio nors viešumo. Pakanka taip pat ir privataus transformavimo.

101. Kalbant apie antrą elementą, būtent nagrinėjamą duomenų bazės objektą („visą duomenų bazę arba pakankamai didelę jos dalį“), galima nurodyti išvadą, padarytą dėl dydžio.

102. Nacionalinio teisėjo uždavinys yra pritaikyti aukščiau nurodytus kriterijus prie konkrečių pagrindinės bylos faktinių aplinkybių.

b) Sąvoka „panaudojimas“ pagal direktyvos 7 straipsnį (aštuntas ir devintas prejudiciniai klausimai)

103. Iš direktyvos 7 straipsnio 2 dalies b punkte įtvirtintos teisinės sąvokos išplaukia, kad panaudojimas susijęs pateikimu visuomenei.

29 — S. von Lewinski (nurodytas 6 išnašoje), 19 pastraipa dėl 7 straipsnio.

30 — J.-L. Gaster (nurodytas 15 išnašoje), 512 pastraipa.

104. Tačiau Bendrijos teisės aktų leidėjas, sąmoningai vartodamas sąvoką „panaudojimas“ („*Weiterverwendung*“) vietoj sąvokos „pritaikymas“ („*Weiterverwertung*“), norėjo aiškiai parodyti, kad taip turi būti užtikrinta apsauga nuo nekomercinio vartojimo veiksmų.

105. Teisinėje sąvokoje pateiktos tokios „panaudojimo“ priemonės, kaip antai „kopijų platinimas“, „nuoma“ ir „pateikimas operatyviosios (*on-line*) sistemos pagrindu“, suprantamos tik kaip pavyzdinis išvardijimas, kaip tai išplaukia iš papildymo „kitais informacijos perdavimo būdais“.

106. Iškilus abejonei, sąvoka „pateikimas“ turi būti aiškinama plačiai³¹, ir tai suponuoja papildymas „kiekviena forma“ 7 straipsnio 2 dalies b punkte. Tačiau vien idėjos³² arba informacijos paieška remiantis duomenų baze³³ nėra apimamos.

107. Keletas bylos šalių teigė, kad duomenys turi būti žinomi viešai. Ar taip yra šiuo atveju, priklauso nuo konkrečių bylos faktinių aplinkybių vertinimo, o tai yra nacionalinio teisėjo pareiga.

108. Tačiau net jeigu nacionalinis teisėjas prieitų prie išvados, kad kalbama apie viešai žinomus duomenis, tai nepašalina galimybės, kad duomenų bazės dalys, kuriose yra visuomenei žinomų duomenų, vis tiek naudojasi apsauga.

109. Direktyvos 7 straipsnio 2 dalies b punkte kaip tik yra norma dėl apsaugos teisės išnaudojimo. Tai gali atsitikti tik esant tam tikroms sąlygoms. Viena iš sąlygų yra „duomenų bazės kopijos pardavimas pirmą kartą“. Iš to galima daryti išvadą, kad išnaudojimas galimas tik esant tokioms materialinėms sąlygoms. Jei panaudojama kitu būdu nei kopijuojant, išnaudojimas neįvyksta. Pateikimo operatyviosios (*on-line*) sistemos pagrindu tai aiškiai nustatyta 43 konstatuojamojoje dalyje. Taigi *sui generis* teisė taikoma ne tik pirmajam „pateikimui visuomenei“.

110. Kadangi direktyva neorientuota į po pirmo „pateikimo visuomenei“ atliktų sandorių skaičių, šis skaičius neturi jokios reikšmės. Todėl, kai kalbama apie pakankamai didelę duomenų bazės dalį, ji saugoma ir tuomet, kai gaunama iš nepriklausomo šaltinio, spausdintos informacijos ar interneto, bet ne iš pačios duomenų bazės. Skirtinai nuo perkėlimo, „panaudojimas“ kaip tik

31 – S. von Lewinski (nurodytas 13 išnašoje), 27 pastraipa dėl 7 straipsnio.

32 – S. von Lewinski (nurodytas 13 išnašoje), 31 pastraipa dėl 7 straipsnio.

33 – M. Grützmacher (nurodytas 16 išnašoje), p. 336.

apima netiesioginius duombazės duomenų gavimo būdus. Todėl faktinis požymis „panaudojimas“ yra plačiai aiškinamas³⁴.

dvi alternatyvas: arba draudžiamas veiksmas nebūdingas normaliam duomenų bazės panaudojimui, arba padaroma nepagrįsta žala duomenų bazės sudarytojo interesams.

111. Nacionalinio teisėjo uždavinys yra pritaikyti anksčiau nurodytus kriterijus prie konkrečių pagrindinės bylos faktinių aplinkybių.

113. Atsižvelgiant į santykį tarp veiksmo ir pasekmių, nuostata turi būti suprantama taip, kad nereikia, jog kiekvienas atskiras veiksmas turėtų vieną iš dviejų poveikių, bet kad bendras veiksmų rezultatas turėtų abi draudžiamas pasekmes³⁵. Direktyvos 7 straipsnio 5 dalies, kaip ir 1 dalies, tikslas yra amortizacijos interesų apsauga.

3) Draudimai, susiję su nedidele duomenų bazės dalimi (dešimtas prejudicinis klausimas)

112. Direktyvos 7 straipsnio 5 dalis nustato, kaip jau nurodyta, draudimą perkelti ir (arba) panaudoti nedideles duomenų bazės dalis. Todėl ši nuostata skiriasi nuo 7 straipsnio 1 dalies tuo, pirma, kad draudžiamas ne kiekvienas perkėlimas ir (arba) panaudojimas, bet tik kvalifikuotas. Sąlyga yra „pakartotiniai ir sistemingi“ veiksmai. Antra, draudimas pagal 5 dalį skiriasi nuo draudimo pagal 1 dalį objekto atžvilgiu. Šis draudimas jau taikomas nedidelėms dalims. Trečia, siekiant išlyginti šiuos, palyginti su 1 dalimi, mažesnius reikalavimus nagrinėjamai daliai, 5 dalyje numatyta, kad draudžiami veiksmai turi tam tikrą poveikį. Dėl to 5 dalis numato

114. Žinoma, 7 straipsnio išaiškinimas apskritai sukelia problemą tiek, kiek galutinės direktyvos redakcijos versija vokiečių kalba skirtingai nuo Bendrosios pozicijos yra silpnai suformuluota. Pagal ją pakanka to, kad veiksmė „slypi“ viena iš nurodytų pasekmių, ir daugiau niekas jai „nepriylgsta“. Kitos kalbinės versijos suformuluotos tiesiogiai ir iš esmės orientuojasi į tai, kad perkėlimas ir (arba) panaudojimas nebūdingas normaliam panaudojimui ar daro nepagrįstą žalą interesams, arba į nebūdingus ar žalą darančius veiksmus.

34 — S. von Lewinski (nurodytas 13 išnašoje), 38 pastraipa dėl 7 straipsnio.

35 — M. Leistner (nurodytas 9 išnašoje), p. 181; S. von Lewinski (nurodytas 6 išnašoje), 18 pastraipa dėl 7 straipsnio, pastaba Nr. 225.

115. Šiuo atžvilgiu turi būti nagrinėjamos giminiškos tarptautinės teisės normos. Abi direktyvos 7 straipsnio 5 dalyje numatytos pasekmės nukopijuotos iš peržiūrėtos Berno konvencijos 9 straipsnio 2 dalies, kaip ir du pirmieji čia nustatytos trijų pakopų sistemos elementai. Tačiau tai reiškia, kad abi nuostatos taip pat ir aiškintinos vienodai.

118. Kitos tarptautinės teisės normos, kurios papildo yra panašios į direktyvos 7 straipsnio 5 dalį, nustatytos Susitarimo dėl intelektualinės nuosavybės teisių prekyboje (TRIPS) 13 straipsnyje ir keliuose Konvencijos dėl Pasaulinės intelektualinės nuosavybės organizacijos įsteigimo straipsniuose. Tačiau į pastarąsias, kurios buvo priimtose tik po direktyvos priėmimo, nekreipiama dėmesio.

116. Pirma, peržiūrėtos Berno konvencijos 9 straipsnio tikslas yra kitoks. Taip ši nuostata susitariančioms šalims suteikia teisę trijų pakopų sąlygomis nukrypti nuo griežtos apsaugos normos. Tokia konstrukcija, t. y. išimtis valstybėms narėms, numatytos direktyvos 9 straipsnyje.

119. Susitarimo dėl intelektualinės nuosavybės teisių prekyboje (TRIPS) 13 straipsniui išaiškinti taikomos panašios kaip Peržiūrėtai Berno konvencijai sąlygos, nes 13 straipsnis, kaip ir Peržiūrėtos Berno konvencijos 9 straipsnis, reglamentuoja valstybių narių išimtinių teisių apribojimus bei išimtis. Tačiau skirtingai nuo Peržiūrėtos Berno konvencijos 9 straipsnio abi pasekmės, būtent „prieštaravimas normaliam panaudojimui“ ir „nepagrįsta žala“, kaip ir direktyvoje, nustatytos kaip alternatyvos.

117. Antra, peržiūrėtos Berno konvencijos 9 straipsnis skiriasi tuo, kad jame „prieštaravimas normaliam panaudojimui“ ir „nepagrįsta žala“ formuluojamos ne kaip alternatyvos, o nustatomos kaip dvi iš trijų kumuliacinės faktinių sąlygų³⁶.

120. Šie svarstymai rodo, kad aukščiau nurodytų tarptautinės teisės normų išaiškimas negali būti perkeliamas direktyvos 7 straipsnio 5 daliai.

36 — S. Ricketson, „The Berne Convention for the Protection of Literary and Artistic Works: 1886-1986“, 1987, p. 482.

121. Direktyva draudžiami perkėlimo ir panaudojimo veiksmai, kaip ir joje nustatytos tokių veiksmų pasekmės, yra bendri, kad tai negalėtų priklausyti nuo veiksmų tikslo. Direktyvos 7 straipsnio 5 dalis trūkstant į tikslą orientuotos normos negali būti taip aiškinama. Jei Bendrijos teisės aktų leidėjas būtų norėjęs atsižvelgti į tikslą, jis būtų galėjęs direktyvos 7 straipsnį suformuluoti taip pat, kaip ir direktyvos 9 straipsnio 2 dalies b punktą.

a) Sąvoka „pakartotinis ir sistemingas perkėlimas ir (arba) panaudojimas“

122. Faktinė sąlyga „pakartotinis ir sistemingas perkėlimas“ turi užkirsti kelią apsaugos teisės išplėtimui nuosekliems veiksams, atitinkamai susijusiems tik su nedidele daliimi³⁷.

123. Tačiau neaišku, ar direktyvos 7 straipsnio 5 dalis dėl to numato dvi alternatyvias arba dvi kumuliacines faktines sąlygas. Išaiškinimas pirmiausia turėtų būti orientuojamas į nuostatos tekstą. Žinoma, tokiu būdu negali būti pasiektas vienareikšmis rezultatas. Taip kai kuriose kalbinėse versijose požymiai

sujungiami su „ir“³⁸, o kai kuriose su „arba“³⁹. Tačiau dauguma kalbinių versijų, kaip ir direktyvos tikslas, pateikia nuorodą į tai, kad abu požymiai suprantami kaip kumuliaciniai⁴⁰. Taigi pakartotinis, bet ne sistemingas duomenų bazės nedidelės dalies perkėlimas neapimamas.

124. Pakartotinis ir sistemingas veiksmas egzistuoja tuomet, kai jis atliekamas reguliariai, kas savaitę ar kas mėnesį. Jei laikotarpis yra trumpesnis, ir susijusi dalis atitinkamai mažesnė, veiksmas turi būti atliekamas dažniau tam, kad apskritai susijusi dalis atitiktų vieną iš dviejų direktyvos 7 straipsnio 5 dalyje nustatytų sąlygų.

b) Sąvoka „normalus panaudojimas“ pagal direktyvos 7 straipsnio 5 dalį

125. Sąvoka „normalus panaudojimas“ pagal direktyvos 7 straipsnio 5 dalį aiškintina atsižvelgiant į šios apsauginės išlygos tikslą. Tai ypač išplaukia iš direktyvos preambulės. 42 konstatuojamojoje dalyje, kaip tam tikrų

38 — Daugiausia romanų kalbų grupės, vokiečių, anglų ir graikų kalbų versijos.

39 — Ispanų, švedų ir suomių kalbų versijos.

40 — M. Leistner (nurodytas 9 išnašoje), p. 181; S. von Lewinski (nurodytas 6 išnašoje), 17 pastraipa dėl 7 straipsnio.

veiksmų uždraudimo pagrindas, nurodomas investicijų žalos vengimas. 48 konstatuojamojoje dalyje aiškiai nurodomas direktyvoje įtvirtintos apsaugos tikslas: „užtikrinti atlyginimą duomenų bazės sudarytojui“.

126. Tai rodo, kad sąvoka „normalus panaudojimas“ aiškintina plačiai. „Nebūdingi <...> naudojimui“ turi būti suprantami ne tik technine prasme, kad būtų apimamas būtent poveikis techniniam susijusios duomenų bazės tinkamumui naudoti. Priešingai, 7 straipsnio 5 dalyje atsižvelgiama į visiškai ekonominį poveikį duomenų bazės sudarytojui. Čia kalbama apie normaliomis sąlygomis atliekamo ekonominio naudojimo apsaugą⁴¹.

127. Taip direktyvos 7 straipsnio 5 dalis susijusi ne tik su naudojimo veiksmais, kuriais sukuriamas konkurencinis produktas, o tai nebūdinga duomenų bazės naudojimui, kai ja naudojasi sudarytojas⁴².

128. Todėl konkrečiais atvejais 7 straipsnio 5 dalis taip pat gali apimti naudojimą potencialiose, t. y. duomenų bazės sudarytojo iki šiol nenaudotose, rinkose. Dėl to, pvz., pakanka, kai perkėlėjas arba naudotojas sutaupo, nemokėdamas duomenų bazės sudarytojui licencinių mokesčių. Tokių veiksmų leidimas būtent paskatintų tai, kad ir kiti asmenys duombazės duomenis perkeltų ar naudotų nemokėdami licencinių mokesčių⁴³. Taip atsirastų galimybė nemokamai naudotis duomenų baze, turinti rimtą poveikį licencijų vertei. To pasekmė būtų mažesnės pajamos.

129. Nuostata taip pat neapsiriboja tokiu atveju, kai duomenų bazės sudarytojas gali naudotis jos duomenimis tokiu pačiu būdu kaip perkėlėjas arba naudotojas. Tiek pat nereikšminga yra tai, kad duomenų bazės sudarytojas, remdamasis teisės akte nustatytu draudimu, jos duomenų negalėtų naudoti kaip perkėlėjas arba naudotojas.

130. Galiausiai „nebūdingi <...> naudojimui“ neaiškintina taip siaurai, kad būtų draudžiama visiškai užkirsti kelią naudojimui. Iš visų kitų kalbinių versijų, išskyrus vokiečių kalba, išplaukia, kad draudimas taikomas

41 – Tai taip pat suderinama su PPO komiteto Susitarimo dėl intelektualinės nuosavybės teisių prekyboje (TRIPS) 13 straipsnio išaiškinimu (WT/DS160/R, 2000 7 27, 6.183).

42 – M. Leistner (nurodytas 9 išnašoje), p. 181.

43 – Žr. WT/DS160/R, 2000 7 27, 6.186 (nurodytas 41 išnašoje).

esant ginčams dėl naudojimo, t. y. jau esant vien mažesnes apimties neigiamam poveikiui. Tokiame lygmenyje yra riba, nuo kurios manoma, kad duomenų bazės sudarytojui padaryta žala dėl draudimo.

131. Kai kurios bylos šalys pabrėžė, kad nacionalinis teisėjas privalo išnagrinėti konkrečius veiksmus ir jų poveikį byloje nagrinėjamai duomenų bazei, remdamasis aukščiau nurodytais kriterijais.

c) Sąvoka „nepagrįsta žala“ pagal direktyvos 7 straipsnio 5 dalį

132. Siekiant išaiškinti sąvoką „nepagrįsta žala“ pagal direktyvos 7 straipsnio 5 dalį pirmiausia reikia priminti, kad dar kalbant apie Peržiūrėtą Berno konvenciją buvo diskutuojama, ar tokia neapibrėžta sąvoka gali būti apskritai vartojama. Be to, sąvokos „nepagrįsta žala“ išaiškinimą lemia „normalaus panaudojimo“ skirtumai.

133. Apsaugos srities atžvilgiu ginčijama nuostata alternatyvai „nepagrįsta žala“ nustato tiek mažesnius reikalavimus negu alternatyvai „normalus panaudojimas“, kiek pirmąją saugomi „teisėti interesai“. Todėl apsauga peržengia teisinių pozicijų ribas, taip pat apima interesus, kuriems priskiriami „teisėti“, t. y. pagrįsti, ir ne tik teisiniai interesai.

134. Siekiant tai subalansuoti, 7 straipsnio 5 dalyje nurodytai alternatyvai nustatomi griežtesni reikalavimai neteisėtų veiksmų pasekmių atžvilgiu. Reikalaujama ne kokios nors kitokios, o „nepagrįstos žalos“. Žinoma, vertinimas „nepagrįsta“ negali būti aiškinamas per griežtai. Kitu atveju Bendrijos teisės aktų leidėjas ir šioje vietoje būtų orientavęsis į žalą arba net didelę žalą duomenų bazės sudarytojui.

135. Atsižvelgiant į kitas kalbines versijas, išskyrus vokiečių kalba, tai aiškinama taip, kad veiksmai tam tikra dalimi pažeidžia interesus. Direktyva šioje, kaip ir kitose vietose, orientuojasi į duomenų bazės sudarytojo interesus. Tai, kad jo teisių apsauga susijusi su kitų ekonominiiais interesais, pagrindinėje byloje parodoma pernelyg aiškiai. Tačiau nereiškia, kad aiškinant direktyvos 7 straipsnio 5 dalį tai gali padaryti didelę įtaką *sui generis* apsaugos teisės poveikiui kitų asmenų interesams arba dėl galimo poveikio mokestinėms pajamoms – susijusios valstybės narės „žalai“. Direktyva privalo

užkirsti kelių duomenų bazės sudarytojo žalai. Šis tikslas, skirtingai kitų pasekmių atveju, taip pat aiškiai įtvirtintas direktyvoje.

teisėtų interesų apsauga. Ar ši žala yra nepagrįsta, priklauso nuo konkretaus atvejo aplinkybių. Tai, ar perkėlėjas, ar naudotojas yra duomenų bazės sudarytojo konkurentas, šiuo atveju, aišku, negali būti lemiama.

136. Interesų pagal direktyvos 7 straipsnio 5 dalį branduolį sudaro duomenų bazės sudarytojo investicijos ir jų amortizacija. Todėl ir čia duombazės duomenų ekonominė vertė turėtų būti nagrinėjimo išeities taškas. Dėmesio centre yra pasekmės duomenų bazės sudarytojo faktinėms bei lauktooms pajamoms⁴⁴.

138. Atsižvelgiant į tai, primintina, kad nacionalinio teisėjo pareiga yra ištirti ir patikrinti konkrečius veiksmus, ar jie laikomi „nepagrįsta žala“ byloje nagrinėjamos duomenų bazės sudarytojo teisėtiems interesams.

D — Duombazės duomenų keitimas ir apsaugos terminas (vienuoliktas prejudicinis klausimas)

137. Kalbant apie apsaugos apimtį galima remtis alternatyva „normalus panaudojimas“. Jeigu ši alternatyva aiškintina taip siaurai, kad ji taip pat neapima potencialių rinkų apsaugos, t. y. naujo duombazės duomenų panaudojimo,⁴⁵ kišimasis į potencialias rinkas mažiausiai gali būti kvalifikuojamas kaip

139. Šioje byloje nagrinėjamas klausimas, ar kiekvienas duombazės duomenų „pakankamai didelis pakeitimas“, suteikiantis gautai duomenų bazei teisę nustatyti tik jai vienai skirtą apsaugos terminą, lemia tai, kad ši gauta duombazė 7 straipsnio 5 dalies tikslu laikoma nauja, atskira duomenų baze.

44 — Žr. WT/DS160/R, 2000 7 27, 6.229 (nurodytas 41 išnašoje).

45 — M. Leistner (nurodytas 9 išnašoje), p. 182.

140. Remiantis direktyvos 10 straipsnio 3 dalimi, duomenų bazės pakeitimai, esant tam tikroms sąlygoms, suteikia teisę nustatyti tik jai vienai skirtą apsaugos terminą. Toliau nagrinėjamos sąlygos, būtent „pakankamai didelio duomenų bazės pakeitimo“ kriterijus, ir iš to kylančios pasekmės. Šioje byloje turi būti nagrinėjama „pakartotinio ir sistemingo perkėlimo ir (arba) panaudojimo“ pagal direktyvos 7 straipsnio 5 dalį problematika.

141. Šis prejudicinis klausimas iš esmės susijęs su pratęstu apsaugos terminu. Dėl to teikia išsiaiškinti, ar padarius pakankamai didelį pakeitimą atsiranda kita duomenų bazė. Jeigu prieinama prie išvados, kad greta senos, toliau egzistuojančios duomenų bazės, atsiranda nauja, reikia nuspręsti, su kuria duomenų baze yra susiję draudžiami veiksmai.

142. Atsižvelgiant į skirtingus argumentus, taip pat kyla klausimas, ar direktyvos 10 straipsnio 3 dalis aiškintina kaip galinti reglamentuoti tik apsaugos terminą, bet ne apsaugos objektą.

143. Iš direktyvos 10 straipsnio 3 dalies formuluotės, pagal kurią pakankamai didelis pakeitimas, esant tam tikroms sąlygoms,

suteikia teisę „duomenų bazei, atsiradusiai dėl tokios investicijos, nustatyti tik jai vienai skirtą apsaugos terminą“, galima daryti išvadą, kad Bendrijos teisės aktų leidėjas rėmėsi tuo, jog dėl tokio pakeitimo atsiranda atskira duomenų bazė. Šį rezultatą patvirtina kitos kalbinės versijos.

144. Tačiau taip pat negalima pateikti sisteminio išaiškavimo. Nors 10 straipsnio pavadinimas yra „Apsaugos terminas“, vis dėlto tai nereiškia, kad šiame straipsnyje pateikiamos normos būtent dėl laikotarpio, bet ne dėl susijusio objekto.

145. Apie naujos duomenų bazės prielaidą pakankamai didelio pakeitimo atveju, esant tam tikroms sąlygoms, galiausiai kalbama Bendrijos Pasaulinėje intelektualinės nuosavybės organizacijos (WIPO) atstovaujamoje nuomonėje⁴⁶.

146. Yra labai aišku, kad 10 straipsnio 3 dalyje numatytas naujo apsaugos termino nustatymas gali būti susijęs tik su tam tikru objektu. Iš šios nuostatos priėmimo aplinky-

⁴⁶ — *Standing Committee on Copyright and Related Rights* (1998 m. gegužės 19 d.), SCCR/1/INF/2.

bių išplaukia, kad turi būti saugomas dėl naujos investicijos atsiradęs rezultatas⁴⁷. Apsaugos objekto apribojimas nauju rezultatu taip pat atitinka naujo apsaugos termino reglamentavimo tikslą⁴⁸.

yra naujos investicijos objektas. Todėl aktualiausia versija, t. y. visa duomenų bazė, yra apsaugos objektas⁴⁹.

147. Šioje vietoje reikia priminti, kad byloje nagrinėjama duomenų bazė yra vadinamoji dinamiška duomenų bazė, t. y. duombazė, kuri nuolat atnaujinama. Dėl to atkreiptinas dėmesys, kad ne tik panaikinimai ir papildymai, bet ir patikrinimai pagal 55 konstatuojamąją dalį laikomi pakeitimais direktyvos 10 straipsnio 3 dalies prasme.

150. Ši išaiškinimą patvirtina ir direktyvos atsiradimo istorija. Nors pirminio pasiūlymo⁵⁰ 9 straipsnis numatė duomenų bazės apsaugos termino pratęsimą, Komisija šio pasiūlymo motyvuose aiškiai nurodo naujo duomenų bazės „leidimo“ atvejį.⁵¹ Tuomet atitinkamas nuolat atnaujinamos duomenų bazės paaiškinimas buvo pateiktas pakeistame pasiūlyme⁵². 12 straipsnio 2 dalies b punkte įtvirtintoje teisinėje sąvokoje buvo aiškiai nustatytas dinamiškai duomenų bazei tipiškas vienas po kito einančių mažų pakeitimų susikaupimo atvejis.

148. Tipiška dinamiška duomenų bazė reiškia tai, kad visuomet yra tik viena duomenų bazė, kuri kiekvieną kartą yra aktualiausia. Pirmesnės versijos „išnyksta“. Tačiau dėl to kyla klausimas, su kuo susijęs naujas apsaugos terminas, t. y., ar saugomas objektas yra kaip tik naujasis.

151. Taigi taip traktuojant direktyvos 10 straipsnio 3 dalis numato „rolling“ *sui generis* teisę.

149. Šiuo atveju turi būti remiamasi pakeitimų tikslais, būtent duomenų bazės atnaujinimu. Tai reiškia, kad visa duomenų bazė

49 — S. Chalton, „The Effect of the E.C. Database Directive on United Kingdom Copyright Law in Relation to Databases: A Comparison of Features“, *E.I.P.R.* 1997, p. 278 arba 284; O. Hornung (nurodytas 16 išnašoje), p. 173 ir t. t.; M. Leistner (nurodytas 9 išnašoje) p. 209; St. Beutler, „The Protection of multimedia products under international law“, *UFITA* 1997, p. 5 arba 24; G. Guglielmetti (nurodytas 7 išnašoje), p. 192; H. M. H. Speyart (nurodytas 23 išnašoje), p. 171 arba 173.

50 — COM(92) 24 (galutinis).

51 — Pasiūlymo COM(92) 24 motyvai, 9.2 punktus.

52 — COM(93) 464 (galutinis).

47 — Bendroji pozicija (EB) Nr. 20/95 (nurodyta 14 išnašoje), 14 punktas.

48 — S. von Lewinski (nurodytas 6 išnašoje), 5 pastraipa dėl 10 straipsnio.

152. Galiausiai čia pasiūlytas sprendimas dinamiškoms duomenų bazėms taip pat atitinka principą, pagal kurį visada saugomas tik rezultatas, t. y. nauja, o nebe sena duomenų bazė. Skirtumas nuo statiškos duombazės yra būtent toks, kad dinamiškoje duombazėje seni duomenys nustoja galioti, nes jie nuolat pakeičiami naujais.

153. Kadangi dinamiškų duomenų bazių atveju visai duomenų basei, o ne pakeitimams taikomas naujas apsaugos terminas, neatsižvelgiant į jau nurodytą naujos investicijos ateityje tikslą ir objektą, galima remtis tuo, kad tinkamas yra tik vieningas duombazės vertinimas.

154. Be to, vieningą nagrinėjimą patvirtina investicijų apsaugos ir jų skatinimo tikslas. Šie tikslai dinamiškų duomenų bazių atveju gali būti pasiekiami tik apimant atnaujinimą⁵³. Priešingu atveju investicijos į dina-

miškas duomenų bazes atsidurtų nepalankioje padėtyje.

155. Nacionalinio teismo uždaviniu lieka konkrečių duomenų bazės pakeitimų išnagrinėjimas pagrindinėje byloje. Atlikdamas šį patikrinimą, nacionalinis teismas turi atsižvelgti į tai, kad ir nedideli pakeitimai, esant tam tikram jų kiekiui, gali būti kvalifikuojami kaip pakankamai dideli pakeitimai. Kaip išplaukia iš direktyvos 54 konstatuojamosios dalies, sąlygų pagal 10 straipsnio 3 dalį egzistavimo įrodinėjimo našta tenka naujos duomenų bazės sudarytojui.

156. Nacionalinis teismas taip pat turi išnagrinėti, nuo kokio momento peržengiama dydžio riba. Dėl to reikia patikrinti, ar nauja investicija yra pakankamai didelė. Nagrinėjant dydžio klausimą, reikėtų remtis direktyvos 7 straipsnyje nustatytais reikalavimais. Todėl reikia atsižvelgti į atitinkamas sąlygas investicijų atžvilgiu. Tai taikoma nekreipiant dėmesio į aplinkybę, kad direktyvos 10 straipsnio 3 dalyje aiškiai kalbama apie „naują investiciją“, o 7 straipsnis susijęs su pradinėmis investicijomis⁵⁴.

53 — M. Grützmacher (nurodytas 6 išnašoje), p. 390 ir t. t.

54 — Šiuo klausimu išsamiai žr. M. Leistner (nurodytas 9 išnašoje), p. 207 ir t. t.

VII — Išvada

157. Teisingumo Teismui į prejudicinius klausimus siūloma atsakyti taip:

1. 1996 m. kovo 11 d. Europos Parlamento ir Tarybos direktyvos 96/9/EB dėl duomenų bazių teisinės apsaugos 7 straipsnyje įtvirtintų sąvokų „pakankamai didelė duomenų bazės dalis“ ir „nedidelės duomenų bazės dalys“ išaiškinimas nepriklauso nuo to, kad iš duomenų bazės atsiradę pavieniai darbai, duomenys ar kitokia medžiaga yra taip pat metodiškai arba sistemingai sutvarkyti bei individualiai prieinami kaip ir pačioje duomenų bazėje.
2. Direktyvos 7 straipsnio 1 dalyje įtvirtinta sąvoka „gavimas“ aiškintina kaip apimanti ir duomenų bazės sudarytojo sukurtus duomenis, kai duomenys kuriami kartu juos tvarkant, todėl yra neatskiriamas.
3. Direktyvos 7 straipsnio 1 dalyje įtvirtinta sąvoka „tikrinimas“ aiškintina kaip neapsiribojanti užtikrinimu, kad duomenų bazėje esanti informacija būtų patikslinta arba išsaugota.
4. Direktyvos 7 straipsnio 1 dalyje įtvirtinta sąvoka „pakankamai didelė duomenų bazės dalis, kokybiškai <...> ją įvertinus“ aiškintina kaip susieta su susijusios dalies technine ir komercine verte. Direktyvos 7 straipsnio 1 dalyje įtvirtinta

sąvoka „pakankamai didelė duomenų bazės dalis, kiekybiškai <...> ją įvertinus“ aiškintina kaip priklausanti nuo susijusios dalies kiekio. Tačiau abiem atvejais tai nepriklauso vien nuo susijusios dalies santykio su visais duomenimis.

5. Direktyvos 7 straipsnio 5 dalies sąvoka „nedidelės duomenų bazės dalys“ aiškintina taip, kad tokios dalys yra didesnės negu atskiri duomenys ir mažesnės negu „pakankamai didelės dalys“ 7 straipsnio 1 dalies prasme.

6. Direktyvos 7 straipsnio sąvoka „perkėlimas“ apima tik tiesioginį duomenų bazės duomenų perkėlimą iš vienos duombazės į kitą lygmenį.

7. Direktyvos 7 straipsnio sąvoka „panaudojimas“ apima ne tik duombazės duomenų pateikimą visuomenei tiesiogiai iš duomenų bazės, bet ir iš duomenų bazės atsiradusių pavienių darbų, duomenų ar kitokios medžiagos pateikimą visuomenei tiesiogiai nesinaudojant duombaze.

8. Direktyvos 7 straipsnio 5 dalyje nurodyti „veiksmai, kurie nebūdingi normaliam duomenų bazių naudojimui“, laikomi tokiais veiksmais, kurie užkerta kelią teisės turėtojui naudotis *sui generis* teise ekonominiais tikslais net ir potencialiose rinkose. Direktyvos 7 straipsnio 5 dalyje nurodyti „veiksmai <...>, kurie nepagrįstai pažeidžia teisėtus duomenų bazės sudarytojo interesus“, laikomi tokiais veiksmais, kurie daro žalą teisėtiems duomenų bazės sudarytojo ekonominiams interesams, viršijantiems tam tikrą ribą.

9. Direktyvos 10 straipsnio 3 dalį reikia aiškinti taip, kad duomenų bazės „pakankamai didelis pakeitimas“, suteikiantis galimybę gauti duombazei nustatyti tik jai skirtą apsaugos terminą, lemia, jog ta duomenų bazė ir 7 straipsnio 5 dalies tikslu laikoma nauja.

Priedas

(Nutartis dėl prašymo priimti prejudicinį sprendimą)

24. Trečioji pagrindinė funkcija prieš informacijos iki lenktynių pateikimą yra dalyvių sąrašų sudarymas. Tai daro *Weatherbys* skambučių centras, kuriame nuolat dirba iki 32 asmenų, priimančių telefonų skambučius (ir faksus) dėl paraiškų dalyvauti lenktynėse. Daugumai lenktynių žirgas turi būti įregistruotas iki 12 val., likus penkioms dienoms iki lenktynių. Skambinantysis patvirtina tapatybę jam paskirtu asmeniniu identifikacijos numeriu. Po to skambinančiojo prašoma nurodyti *Racing Calendar* paskelbtą lenktynių, kurioms jis nori pateikti paraišką, numerį, žirgo ir jo savininko vardus.

25. *Weatherbys* kiekvieno žirgo dalyvavimo teisėtumą tikrina dviem pakopomis. Pirmoji pakopa atliekama tiesiogiai, kai žirgas registruojamas varžyboms. Žirgo amžius ir lytis sulyginami su susijusių lenktynių sąlygomis; jei žirgas neatitinka vienos iš sąlygų, ekrane pasirodo nuoroda atmesti paraišką. Jeigu paraišką dėl žirgo dalyvavimo lenktynėse pateikiantis asmuo nepateikė rašytinio įgaliojimo, kad jis yra formaliai įgaliotas atstovauti santykiuose su *Weatherbys*, arba jeigu savininkas

neįregistruotas, treneris neturi leidimo arba jis neinformavo *Weatherbys*, kad būtent jis prižiūri žirgą, jeigu neįregistruotas žirgo vardas, kompiuterinės sistemos darbuotojas šių faktų nepriima ir atmeta paraišką dalyvauti varžybose. Siekiant palengvinti identifikaciją vėliau vykstančiame „deklaravimo procese“, kuris aprašytas žemiau, kiekviena paraiška gauna specialųjį numerį.

26. Tai, kad žirgas užregistruotas lenktynėms, nebūtinai reiškia, kad jis jose dalyvaus. Pirmiausia turi būti patikrinta, ar žirgas turi teisę dalyvauti lenktynėse. Antra, treneris turi patvirtinti, kad žirgas ketina dalyvauti lenktynėse (tai vadinama „žirgo deklaravimu“ ir atliekama dieną prieš lenktynes). Trečia, užregistruotam žirgui taip pat galima neleisti dalyvauti, jeigu, pvz., yra per daug deklaracijų lenktynėms. Kadangi žirgas turi būti „deklaruotas“, treneris gali ir turi „įregistruoti“ žirgus tą pačią dieną daugiau negu vienerioms lenktynėms, nors žinoma, kad vėliau žirgas bus „deklaruotas“ tik vienerioms arba net nė vienerioms lenktynėms.

27. Pasibaigus pradiniam paraiškų pateikimo terminui kompiuteris sutvarko paraiškas ir jos išdėstomos sąraše pagal tos pačios dienos varžybas. Tuo remiantis, bendrame *BHB* ir *Weatherbys* interneto tinklalapyje vaizdiniu tekstu pateikiamas „laikinių paraiškų“ (t. y., paraiškų, kurių dvipakopis patikrinimas dar neatliktas ir kurioms dar nepaskirstytas svoris) sąrašas.

28. Visi telefoniniai pokalbiai įrašomi. Po pietų jie išklausomi ir palyginami su kompiuterio kontroliniu pranešimu. „Klausantys“ darbuotojai niekada nėra skambučius priėmę darbuotojai. Dėl to atliekamas dvipakopis patikrinimas, siekiant kiek galima užtikrinti, kad skambinančiojo nurodymai buvo teisingai suprasti ir įvykdyti bei sudarytas paraiškų sąrašas kiek galima tikslus.

29. Tada *Weatherbys* imasi antrosios žirgo dalyvavimo teisėtumo patikrinimo pakopos. Kadangi ji susijusi su daugybe kiekvieno žirgo ankstesnių rezultatų įrašymu ir turi būti palyginama su specialiomis susijusių lenktynių sąlygomis, siekiant nevillekti paraiškų tvarkymo, ji neatliekama tiesiogiai. Priešingai, šią veiklą pasibaigus paraiškų pateikimo terminui atlieka kompiuteris, remdamasis ankstesniais rezultatais ir lengvatų duomenimis. Tuo pačiu metu jis apskaičiuoja svorį ir padalija jį taip, kaip nurodyta aukščiau. Po to „patvirtintas“, du kartus patikrintas ir su nurodytais svorio paskirstymais paraiškų sąrašas vėl taip pat išplatinimas.

30. Prieš įrašant žirgą į paskelbtą galutinį lenktynių dalyvių sąrašą, reikalingas dar vienas papildomas etapas. „Įregistruotą“ žirgą turi „deklaruoti“ jo treneris, jei žirgas privalo dalyvauti lenktynėse. Deklaravimo terminas paprastai baigiasi dieną prieš varžybas – 10 val. vasaros mėnesiais ir 10 val. 15 min. žiemą. Šiuo etapu reikalaujama, kad treneris prieš pasibaigiant terminui paskambintų į *Weatherbys* skambučių centrą ir „pateiktų deklaraciją“ (t. y. patvirtintų žirgo dalyvavimą). Pasibaigus šiam terminui, skambučiai dėl deklaravimo nepriimami. Jei deklaruojama telefonu, skambučių centras identifikuoja paraišką, remdamasis gautu numeriu, kuris iš pradžių buvo paskirtas paraiškai ir kurį skambinantysis turi nurodyti.

31. Pasibaigus šiam išvakarių terminui, kompiuteris kiekvienam žirgui paskiria numerį. Tai atliekama atsižvelgiant į paskirstytą galutinį svorį (įskaitant visas baudas, kurios buvo paskirtos iki deklaravimo dienos ryto). Žirgų, kuriems buvo paskirtas tas pats svoris, eilės tvarka yra arba atsitiktinė (lenktynės su lengvatomis), arba sudaryta pagal abėcėlę, remiantis žirgų vardais (lenktynės be lengvatų). Be to, lygumų lenktynėms kompiuteris paskiria atsitiktinius gardų numerius, kuris nurodo, iš kurio gardo startuoja kiekvienas žirgas. Startinė pozicija yra informacija, į kurią lažybininkai, kaip yra žinoma, atsižvelgia, nes nuo jos priklauso hipodromas, lenktynių distancija ir kt. Toliau atliekamas naujausių deklaruoto žirgo rezultatų patikrinimas. Jei pagal lenktynių sąlygas dėl šių rezultatų susidaro antsvoris, jis

pridedamas prie paskirto pagrindinio svorio. Kai kuriais atvejais pagal lenktynių sąlygas reikalaujama, kad kompiuteris praneštų deklaruotų dalyvių svorius. Jeigu deklaruotų dalyvių skaičius viršija maksimalų dalyvių skaičių, kurį *Jockey Club* leido saugumo sumetimais (informacija, kuri taip pat kaupiama duomenų bazėje), gali reikėti „padalyti“ lenktynes pagal griežtas taisykles arba taip pat pagal griežtas taisyklės pašalinti kai kuriuos žirgus (t. y. neįtraukti jų į galutinį starto sąrašą).

32. *BHB* duomenų bazės administravimas (įskaitant aukščiau nurodytus žingsnius, kurie padeda sudaryti galutinį starto sąrašą) yra tik *BHB* funkcijų dalis. Visų *BHB* funkcijų užtikrinimas britų žirgų sporto pramonėje jai šiuo metu kainuoja 15 mln. GBP per metus. Todėl *BHB* duomenų bazės eksploatavimo išlaidos sudaro maždaug 25 % *BHB* bendrųjų išlaidų. *BHB* pati finansuoja savo veiklą, pajamas gaudama iš registravimo ir licencinių mokesčių, dalyvavimo hipodromų renginiuose bei savininkų ir hipodromo mokamų registracijos mokesčių. Dalį jos pajamų sudaro mokesčiai už naudojimosi teisės suteikimą, kuriuos moka tretieji asmenys už *BHB* duomenų bazės informacijos naudojimą. Šie mokesčiai pastaruoju metu sudaro apie 1 mln. GBP metinių pajamų ir dėl to padengia 25 % *BHB* duomenų bazės administravimo išlaidų.

33. *Weatherbys* teikia, pvz., *William Hill* ir kitiems lažybų tarpininkams, informaciją iš *BHB* duomenų bazės. Egzistuoja susitarimas tarp *Weatherbys* ir *William Hill*, pagal kurį *Weatherbys* teikia *William Hill* duomenis iš *BHB* duomenų bazės. *William Hill* ir kiti lažybų tarpininkai už šį teikimą moka mokestį *Weatherbys*, o ši savo ruožtu – *BHB*.

34. Iki 1999 metų lažybų tarpininkai, siūlę išankstines lažybas, tiesiogiai nemokėjo *BHB* už duomenų bazės informacijos naudojimą. Nuo 1999 metų kai kurie išankstines lažybas siūlantys lažybų tarpininkai moka tiesiogiai *BHB* už naudojamą informaciją iki lenktynių internete. Tačiau kiti išankstines lažybas siūlantys lažybų tarpininkai, įskaitant tris didžiausius ir valstybinį *Tote*, šios bylos iškėlimo laikotarpiu, 2000 metais, atsisakė mokėti *BHB* licencinį mokestį už naudojamą informaciją iki lenktynių internete, nes tam nereikia atitinkamos licencijos.

35. Keletas kitų informacijos iki lenktynių naudotojų (kaip antai totalizatorių susivienijimas, elektroninė leidykla ir hipodromų susivienijimas) moka už šią informaciją tiesiogiai *BHB*.

(...)

William Hill interneto tarnyba

40. Ši byla susijusi su komercine veikla, kurios neseniai ėmėsi *William Hill* ir keletas jos konkurentų, būtent su lažybomis internetu. Šiuo metu kalbama apie mažą atsakovės bendrosios apyvartos dalį. *William Hill* pirmąjį savo interneto tinklalapį atidarė 1996 m. birželio mėnesį, siekdama paskatinti lažybų veiklą telefonu. 1999 m. gegužės mėnesį ji pradėjo organizuoti lažybas žirgų lenktynėse, anksčiau kasdien apsiribodavusiose mažu pasirinktų lenktynių skaičiumi, kurioms *William Hill* nustatė savo lažybų koeficientus. Ji tai išvystė į didelės apimties paslaugą, apimančią daugelį lenktynių ir tiesioginių siūlomų lažybų koeficientų pakeitimų. Ši išplėstinė paslauga buvo pradėta teikti dviejuose interneto tinklalapiuose: „Tarptautinis tinklalapis“ – 2000 m. vasario 3 d. ir „JK tinklalapis“ – 2000 m. kovo 13 dieną. Visuomenė prisijungia prie šių tinklalapių internetu ir gali matyti, kokie žirgai ir kokiose lenktynėse dalyvauja ir kokius lažybų koeficientus siūlo *William Hill*. Norintieji gali lažintis internetu. Klientams dar reikia papildomų duomenų (pvz.,

apie žirgo žokėjų arba trenerių), siekiant informuotai įvertinti žirgo laimėjimo šansus. Jei klientas prašo tokių duomenų, jis turi juos gauti iš kitur, pvz., iš laikraščių. F priedas yra tokios rūšies informacijos, kuri *Racing Post* skirta vienerioms lenktynėms, pavyzdys.

41. *William Hill* nustato ir skelbia savo lažybų žirgų lenktynėse koeficientus, kurie vadinami *Early Bird* ir *Ante-post* lažybų koeficientais. *Early Bird* lažybų koeficientus nustato *William Hills* lažybų koeficientų kompiliatoriai, remdamiesi savo sugebėjimais ir vertinimais, ir paprastai juos siūlo dienos pradžioje pasirinktoms, tą pačią dieną vyksiančioms lenktynėms. Pastaruoju metu *William Hill* kiekvienais metais siūlo *Early Bird* lažybų koeficientus maždaug dviem tūkstančiams žirgų lenktynių Jungtinėje Karalystėje. *Ante-post* lažybų koeficientai yra tokie, kuriuos *William Hill* siūlo tam tikroms lenktynėms arba likus keletui dienų iki lenktynių. Penki pavyzdžiai to, ką *William Hills* interneto tarnybos klientas gali matyti savo kompiuterio ekrane, yra pridėti prie šio priedo kaip mažesni priedai. Pirmasis (A priedas) iš tinklalapio buvo paimtas 2000 m. kovo 13 d. 12 val. 20 minučių. Jis susijęs su šią dieną 14 val. *Plumpton* vykusiomis varžybomis. Žirgų vardai atitinka deklaruotus dalyvius. Antrasis (B priedas) buvo paimtas iš tinklalapio tą pačią dieną, jis susijęs su *Grand National*, turėjusiu vykti 2000 m. balandžio 8 dieną. Trečiasis (C priedas) buvo paimtas iš tinklalapio po savaitės, t. y. 2000 m. kovo 21 d., jis taip pat susijęs su *Grand National*. Abiejų pastarųjų palyginimas rodo, kaip gali keistis dalyvių sąrašai ir bendras skaičius priartėjus lenktynių dienai. Tuomet gali keistis ne tik žirgų tapatybė ir skaičius, bet ir lenktynių data. A priedas yra ypač mažų lenktynių su mažu dalyvių skaičiumi pavyzdys. Kai kurios lenktybės yra gerokai didesnės. Pvz., *William Hill* interneto tinklalapyje 2000 m. kovo 13 d. buvo parodyta, kad 2000 m. kovo 25 d. *Doncaster* vyksiančios vienos mylios lenktynės *Lincoln Handicap* turi penkiasdešimt aštuonis užregistruotus dalyvius. 2000 m. kovo 21 d. tinklalapis rodė, kad jų sumažėjo iki keturiasdešimt šešių. Prieduose D arba E atitinkamai pateikiamos šių abiejų tinklalapių išspausdintos kopijos.

42. Nuo 1999 m. gegužės iki 2000 m. gegužės mėn. *William Hill* siūlė lažybas internetu tik pasirinktose lenktynėse (tokiose lenktynėse, kurioms ji siūlė *Early Bird* ir *Ante-post* lažybų koeficientus). Kiekvieną dieną nuo 9 val. iki 10 val. 15 min. *Early*

Bird lenktynėms dalyviai kartu su savo lažybų koeficientais bei nacionalinėje spaudoje paskelbtų lenktynių kortelėse pateiktais specialiais lenktynių duomenimis buvo surašomi ranka. Potencialūs *Ante-post* lenktynių dalyviai buvo surašomi pagal jų lažybų koeficientų eilės tvarką, ir pirmiausia buvo nurodomas mažiausias (žemiausias) lažybų koeficientas. Nuo 2000 m. vasario mėnesio *William Hill* siūlo lažybas internetu visose pagrindinėse Jungtinės Karalystės žirgų lenktynėse. Visų vieną dieną vykstančių lenktynių (įskaitant lenktynes, kurioms ji siūlo *Early Bird* lažybų koeficientus) specialūs duomenys paskelbiami iš *SIS* pateikiamos ir lenktynių dieną nuo 5 val. iki 7 val. paskelbiamos *RDF*, atsižvelgiant į tai, kada *RDF* yra paruoštas. *William Hill* siūlant *Early Bird* arba *Ante-post* lažybų koeficientus, dalyviai surašomi pagal jų lažybų koeficientų eilės tvarką. Kitais atvejais (arba kai tokie lažybų koeficientai dar nenustatyti) *William Hill* siūlo pradinį lažybų koeficientą, ir tuomet sudaromas dalyvių sąrašas abėcėlės tvarka.

43. Šiuos duomenis jų paskelbimo *William-Hill* interneto tinklalapyje momentu (t. y. susijusių lenktynių dieną) nuo išvakarių ryto turi kiti nei *SIS* šaltiniai. Šitaip jie, pvz., paskelbiami spaudoje ir skirtingų teleteksto tarnybų.

44. Iš priedų išplaukia, kad *William-Hill* interneto tinklalapyje paskelbti duomenys apima visų lenktynėse dalyvaujančių žirgų vardus, lenktynių datą, laiką ir (arba) pavadinimą bei hipodromo, kuriame vyksta lenktynės, pavadinimą. Įrašų skaičiaus atžvilgiu tai yra tik maža *BHB* duomenų bazės dalis. Jokie kiti duomenys iš *BHB* duomenų bazės *William-Hill* interneto tinklalapyje nepateikiami. *William Hill* nerodo, pvz., žokėjų vardų, žirgo numerio arba žirgui paskirto jo svorio. *William Hill* jokių būdu nerodo duomenų apie kokio nors žirgo lenktyninę formą. Ji taip pat nepateikia daug kitų *BHB* duomenų bazėje esančių duomenų, naudojamų žirgų kilmės knygoje, *Jockey Clubs* funkcijoms ir (arba) kitoms *BHB* funkcijoms atlikti.

45. Žirgų lenktynės *William Hill* interneto tinklalapyje tvarkomos ne taip pat kaip *BHB* duomenų bazėje. Be to, *William Hill* dalyvių sąrašus tvarko pagal lažybų koeficientus, pirmiausia įrašydama favoritus arba abėcėlės tvarka. Jie, nekreipiant dėmesio į galimus atsitiktinumus, tvarkomi ne tokiu pačiu būdu kaip *BHB* duomenų bazėje. Tačiau *William-Hill* interneto tinklalapyje paskelbti dalyvių sąrašai yra pilni.

46. *William Hill* neturi tiesioginio prisijungimo prie *BHB* duomenų bazės. Jos interneto tinklalapyje paskelbti duomenys atsirado anksčiau ir ateityje gali atsirasti iš dviejų šaltinių: pirma, iš lenktynių išvakarėse išleistų vakarinių laikraščių ir (arba), antra, iš lenktybių dienos rytą *SIS* pateiktų *RDF*. *RDF* paimta iš *BHB* duomenų bazės. Duomenys laikraščiuose taip pat gauti iš *BHB* duomenų bazės: juos laikraščiams pateikė *Weatherbys*.

47. Neginčytina, kad *SIS* ir laikraščiai neturi teisės suteikti *William Hill* išvestinės licencijos naudoti kokius nors duomenis iš *BHB* duomenų bazės savo interneto tinklalapyje, ir jie to nepadarė.